

АЙМГИЙН СТРАТЕГИЙН 2021 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ САЙНЦАГААН СУМАНД ХАМААРАЛТАЙ ЗААЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТ

Жилийн эцэс

Бүтэц	№	Бодлогын баримт бичигт тусгагдсан, болон үндсэн чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээ	Санхүү жилтийн эх үүсвэр	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	2021	Зорилтот түвшин	Хувь
Ерөнхий чиг үүргийн нэр: 1. Байгалийн баялаг, байгаль орчин, аялал жуулчлал								
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 1. Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, орчны бохирдлыг бууруулах								
Зорилт	1.	Төв суурин газрын орчны бохирдлын хэмжээг 4 хувиар бууруулна.		Агаар, хөрсний бохирдлын бууралт	1	1.5	2021 оны агаарын бохирдлын тооллогоор 9 багийн 121 иргэн сайжруулсан зуух худалдан авсан байна.Иргэн, ААНэгжүүд 80 ширхэг "ЭКО" ариун цэврийн байгууламж суурилууллаа.	100
Арга хэмжээ	2	Гэр хороолол болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ (аялал жуулчлал, уул уурхай, шатахуун түгээх станц г.м)-ний бүсэд сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж, эко жорлонгын тоог нэмэгдүүлэх		Гэр хорооллын сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжтай өрхийн эзлэх хувь	28	30	Энэ онд иргэн, ААНэгжүүд нийт 80 ширхэг "ЭКО" ариун цэврийн байгууламж суурилуулаад байна.	100
Зорилт	2	Хог хаягдлын дахин боловсруулах үйлдвэрт 2024 он гэхэд 46 тонн дахивар хогийг нийлүүлнэ.		Дахин боловсруулсан хог хаягдлын хэмжээ	5	10	БОАЖГазраас хуванцар хог хаягдал нягтаршуулах зориулалттай преслэгч машиныг хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч хоёрдогч түүхий эд бэлтгэн нийлүүлдэг 1 иргэнтэй гэрээ байгууллаа. Тус иргэн нь иргэдээс хуванцар сав, гялгар уут зэрэг дахин боловсруулагдах хог хаягдлыг худалдан авч үйл ажиллагаагаа эхлүүлэн одоогийн байдлаар 700 кг хог хаягдлыг цуглууллаа.	70
Арга хэмжээ	1	Төв суурин газрын төвлөрсөн хогийн цэгийн талбайг шууж, булшлах		Шууж булшилсан талбайн хэмжээ	7.4	10	Хот тохижуулах газар хогийн нэгдсэн цэгийн хог хаягдлыг улирал бүр 1 удаа 11га талбайг түрж булшиллаа.	100
	2	Ангилан ялгах хогийн савны тоог нэмэгдүүлэх		Нэмэгдүүлсэн хогийн савны тоо	25	30	Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр 69,1 сая төгрөгөөр 10 ширхэг хог хаягдлын пункер байршууллаа.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 2. Усны нөөцийг бохирдол, хомсдлоос хамгаалах								
Зорилт	1	Усны бохирдол, хомсдлоос сэргийлж, шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх		Шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр	26.5	27	Дундговь-ус ОНӨТҮГазартай хамтран шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэр суурилуулахаар БОАЖЯаманд хүсэлт хүргүүллээ.	70

		хувь 2020 онд 26.5 байсныг 2024 онд 30 хувьд хүргэнэ.		хангагдсан хүн амын хувь				
Арга хэмжээ	1	Төв суурин газрын ундны усны чанар стандартыг сайжруулан цэвэршүүлэх төхөөрөмжийг ус хангамжийн 8 эх үүсвэрт суурилуулах.		Тухайн жилд суурилуулсан төхөөрөмжийн тоо	-	2	Дундговь-ус ОНӨТҮГ газар ундны усны цэвэршүүлэх төхөөрөмжийг суурилуулахаар БОАЖЯаманд хүсэлт тавин шийдвэрлүүлэхээр ажиллаж байна.	70
	2	Усны сан бүхий газарт хамгаалалтын бүс тогтоох, тэмдэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах.		Хамгаалалтын бүс тогтоосон булгийн тоо	-	20	Аймаг хөгжүүлэх сангаас 50 сая төгрөгний өртөгтэй ажлын тендер зарлан 6002 дугаартай гүний худгын техник тоног төхөөрөмж, тэмдэгжүүлэлтийн ажлыг хийлээ.	100
	3	Булгийн эхийг хашиж хамгаалах, тохижуулах ажлыг зохион байгуулах.		Хашсан булгийн тоо	53	56	Далай багийн нутаг дахь “Баянбулга”-ын амны нурсан хашааг сэргээн засварлалаа.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр:3 Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх								
Зорилт	1	Ногоон байгууламжийн хэмжээ 2020 онд 369.4 га байсныг 2024 онд 419.4 га-д хүргэж, ургалтын хувийг нэмэгдүүлнэ.		Ногоон байгууламжийн хэмжээ	369.4	399.4	Энд онд 24336 ширхэг буюу 40га талбайд мод тариаллаа.	100
				Ургалтын хувь	75	77	Ногоон байгууламжийн ургалт 84.0%тай байна.	
Арга хэмжээ	1	Тухайн жилийн сумдын ГЗБ-ын төлөвлөгөөнд ногоон байгууламж хийх газрын байршил, талбайн хэмжээг тусган батлуулах		Батлагдсан эсэх	1	1	Арвижих багийн хойд талд 5га газарт ногоон байгууламж байгуулах байршил болон талбай батлагдлаа.	100
	2	Төв зам дагуу болон цэцэрлэгт хүрээлэнгийн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж, өргөтгөх.		Ногоон байгууламжийн хэмжээ	5	5	Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн мөн “8 түмэн мод” хөдөлгөөний хүрээнд иргэн, ААНэгж, байгууллагууд нийт 20336 ширхэг буюу 33га талбайд мод тариаллаа.	100
	3	Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх.		Ногоон байгууламжийн хэмжээ	-	25	Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн мөн “8 түмэн мод” хөдөлгөөний хүрээнд иргэн, ААНэгж, байгууллагууд нийт 24336 ширхэг буюу 40га талбайд мод тариалаад байна	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр:4 Газрын доройтлыг бууруулах, байгалийн баялгийг хамгаалах, нөхөн сэргээх								
Зорилт	1	Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн нийт газарт ногдох нөхөн сэргээсэн талбай		Нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ	80.6	105.6	Сумын хэмээнд энэ онд нөхөн сэргээсэн талбайг 2га-аар нэмэгдүүллээ	100

		2020 онд 80.6 га байсныг 2024 онд 100 га-р нэмэгдүүлнэ.					
Арга хэмжээ	1	Уул уурхайн болон бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлтийг 80га-р нэмэгдүүлэх	Техникийн нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ	79.6	99.6	"Баян булгийн ам" -ын 2 га газрыг "Тэвшийн говь" ХХК дүйцүүлэн хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлын хүрээнд хийж гүйцэтгэлээ	100
	2	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн үйл ажиллагаанд жилд 2-оос доошгүй удаа нутгийн захиргааны болон хууль хяналтын байгууллагуудын нэгдсэн шалгалт явуулж, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж тодорхой ажил зохион байгуулах	Нэгдсэн хяналт шалгалтын тоо	1	2	Тэвшийн говийн нүүрсний уурхайн 2020 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд БОАЖГазар, МХГазартай хамтран хяналт шалгалтыг хагас бүтэн жилээр 2 удаа зохион байгуулж 82 хувьтай дүгнэлээ.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 5 Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлэх							
Зорилт	1	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ 2020 онд 27 хувь байсныг 2024 онд 33.8 хувьд хүргэнэ.	Нийт газар нутагт эзлэх хувь	27	27.5	Сумын нийт газар нутгийн 190192 га буюу 56.7%-ийг орон нутгийн тусгай хамгаалалтанд байна.	100
Арга хэмжээ	1	Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	Улсын тусгай хамгаалалттай нутгийн хувь	5.7	5.7	-	ҮБ
	2	Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хувь	21.3	21.8	Сумын ИТХурлын 4 дүгээр хуралдааны 11 дүгээр тогтоолоор Далай багийн "Өлзийт өндөр" гэх газрыг сумын тусгай хамгаалалтанд авлаа.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 6 Биологийн олон янз байдлыг зохистой ашиглах, хамгаалах							
Зорилт	1	Зэрлэг амьтдын нөөцийг хамгаалан, зэрлэг амьтдын төл 2020 онд 35 байсныг 2024 онд 105 болгон нэмэгдүүлнэ.	Нэмэгдсэн зэрлэг амьтны төл	35	45	Тус сумын "Хаалган хад" орчмын орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газарт аргалийн 6 хурга, янгирын 5 ишигээр тус тус нэмэгдлээ	100
Арга хэмжээ	1	Зэрлэг амьтдын амьдрах орчин нөхцлийг сайжруулж, идэш тэжээлийн хомсдолоос	Био техникийн арга хэмжээ	10	16	Далай багийн нутаг Хаалган хад тусгай хамгаалалттай газрын аргаль, янгирт биотехникийн арга хэмжээ болох 20 боодол өвсийг тавьж өглөө.	100

		үүссэн зүй бус хорогдлоос сэргийлж, биотехникийн арга хэмжээ авах						
	2	Аймгийн хэмжээнд амьтан, ургамлын нарийвчилсан тооллогыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэн, нөөцийг тогтоох		Шинээр хийгдсэн судалгааны тоо	2	-	2019 оны “Амьтан асралт” ТББайгууллгатай хамтран судалгаа гаргасан. Энэ онд цар тахлын улмаас хийгдээгүй.	70
	3	Биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах, хомсдолоос сэргийлэх, шаардлагатай судалгаа хийх		Тухайн жилд хийгдсэн судалгааны тоо	-	1	Цар тахлын улмаас хийгдээгүй.	ҮБ
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 7 Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх								
Зорилт	1	Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, стандартыг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн гадаад, дотоод жуулчдын тоог 40000-д хүргэнэ.		Дундговь аймагт ирсэн гадаад, дотоод жуулчдын тооны өсөлт	19.5	15.0	Өндөржүүлсэн бэлэн байдлаас болж хийгдээгүй.	ҮБ
Арга хэмжээ	1	Аялал жуулчлалын нэгдсэн бодлого, мастер төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулж, хэрэгжүүлэх		Батлуулсан эсэх	0	-	Өндөржүүлсэн бэлэн байдлаас болж хийгдээгүй.	ҮБ
				Тухайн жилийн хэрэгжилтийн хувь			Өндөржүүлсэн бэлэн байдлаас болж хийгдээгүй.	
	2	Аялал жуулчлалын гол бүс нутгийг түшиглэсэн аялал жуулчлалын төв, цогцолборыг төр, хувийн хэвшлийн түншлэл, гадаадын хөрөнгө оруулалтаар байгуулахыг бодлогоор дэмжиж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх		Жуулчин хүлээн авах хүчин чадал	1004	1054	Өндөржүүлсэн бэлэн байдлаас болж хийгдээгүй.	ҮБ
	3	Аялал жуулчлалын газруудын үйлчилгээний стандартын хэрэгжилтийн дундаж үнэлгээг дээшлүүлэх		Үнэлгээний дундаж хувь	80	83	Өндөржүүлсэн бэлэн байдлаас болж хийгдээгүй.	ҮБ
Хэрэгжилт-94.28%								
Ерөнхий чиг үүргийн нэр: 2. Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалт								
Үндсэн чиг үүргийн нэр:1. Барилга, хот байгуулалтын бодлого хэрэгжүүлэх								

Зорилт	1	2020 онд хот, сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй 6 сум буюу 40 хувь байгааг 2024 онд 15 сумыг буюу 100 хувьд хүргэнэ.		Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй болсон сумын тоо	6	9	Мандалговь хотын ерөнхий төлөвлөгөөг шинэчилэн боловсруулах ажлыг “Эн Эй Пи” ХХК гүйцэтгэсэн боловч нэмэлт тодруулалтын ажил шаардлагатай тул дахин тодруулалтын ажлыг гүйцэтгэж байна.	70
Арга хэмжээ	1	Аймгийн төвийн "Түмний хороолол", "Хаус хороолол"-ын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө, ажлын зургийг батлуулах		Тухайн жилд ерөнхий төлөвлөгөө", ажлын зургийг батлуулах ажлын тоо	0	2	Одоогоор Түмний хорооллын схез зураг бүрэн хийгдэж, хаус хорооллын схез 70%-тай байна.	70
	2	Ашиглалтын шаардлага хангахгүй барилга байгууламжийг буулгах, дахин төлөвлөх.		Буулгасан барилга байгууламжийн тоо	1	2	Энэ онд иргэн Мөнхбаатарын эзэмшлийн хуучин барилгыг албан мэдэгдэл хүргүүлэн буулгуулж, тухайн газар дахин тохижилж хийн орчны тохижилтыг сайжрууллаа. Мөн 3 иргэнд шаардлага хангахгүй барилга байгууламжийн нураах талаар албан мэдэгдэл хүргүүллээ.	100
	3	Сумдад орон сууцны барилгыг ашиглалтад оруулах		Тухайн жилд ашиглалтад орсон орон сууцны тоо	6	4	Тус сумын төвд энэ онд шинээр 20 айлын 2 нийтийн орон сууц бүрэн ашиглалтанд орлоо. 5, 12 айлын “Өндөр ээж” хаус хороолол бусад хувийн орон сууц баригдаж эхлээд ажлын гүйцэтгэл 65%-тай явагдаж байна. Бусад нийтийн орон сууцны барилгын ажлын явц 90%-ийн гүйцэтгэлтэй, 2022 оны 2-р улиралд бүрэн ашиглалтанд орно.	70
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 2 Газрын харилцааны бодлого хэрэгжүүлэх								
Зорилт	1	Газрын маргааны асуудал 71 байсныг 2024 онд 36 болгон бууруулна.		Шийдвэрлэлтийн хугацаа	726	394	Зөвшөөрөгдсөн хэмжээнээс илүү хашаа сунгасан газрын маргаан одоогийн байдлаар нийт 29 гомдол ирсэн ба тус иргэдэд газар чөлөөлөх, хашаа татах тухай мэдэгдэл хүргүүлж, 13 иргэний хашааг татууллаа. Мэдэгдэлд заасан хугацаанд хашаагаа татаагүй 16 иргэнийг холбогдох дээд байгууллагад уламжиллаа.	70
Арга хэмжээ	1	Өвөлжөө, хаваржааны газрын маргаантай газрыг сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгаж, шийдвэрлэх		төлөвлөгөөнд тусгагдсан өвөлжөө хаваржааны тоо	0	5	Сумын хэмжээнд 63 иргэний өвөлжөө, хаваржааны газар хил залгаа сумдын нутаг дэвсгэрт харьяалагдаж байгаа ба сумдад 2022 оны тухайн жилийн ГЗБ-ын төлөвлөгөөнд тусгаж, холбогдох хууль журмын хэрэгжилтийг ханган хамтран ажиллах тухай хүсэлтийг сумын Засаг даргын албан тоотой хүргүүллээ	100

Үндэсний аюулгүй байдал

Үндсэн чиг үүргийн нэр: 1. Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлын болон гадаад бодлогын үзэл баримтлалд нийцсэн, гадаад бодлогын нэгдмэл байдлыг баримтлан аймгийг гадаадад төлөөлөн, гадаад ажил арга хэмжээг оновчтой төлөвлөх, үр дүнтэй зохион байгуулна.

Зорилт

Арга хэмжээ	1	Гадаад хамтын ажиллагаатай муж, хот, олон улсын төслийн байгууллагын тоог нэмэгдүүлэх		Нэмэгдүүлсэн улс, орнуудын муж, хотын тоо	3	4	Японы “Хүүхдийг ивээх сан”-тай сумын Засаг дарга хамтран ажиллах санамж бичиг байгуулсны үр дүнд гэр-1, эрүүл мэндийг багц-60ш, мөнгөн дэмжлэгт 20 иргэн тус тус хамрууллаа. 3-р цэцэрлэг Өвсний үндэс Японы засгийн газрын хүний аюулгүй байдлыг хангах буцалтгүй тусламжийн хөтөлбөрийн хүрээнд 652.607.000 төгрөгийн засварын ажил, Канад улсын санхүүжилттэй Зах зээлийн бэлчээрийн удирдлага төсөлтэй хамтран Далай багийн нутаг Хаалган хаданд гүний худаг, аймгийн төвд Сайнцагаан сумын бизнес борлуулалтын цэгийн барилга байгуулагдлаа. Замын-үүд суманд суугаа БНХАУ-ын ерөнхий консулын газрын буцалтгүй тусламжинд 11 хүүхдийг хамруулж тус бүр 500000 төгрөгийн дэмжлэг үзүүллээ. ДЗОУБ-ын Гамшгийн эрсдлийг бууруулах төслөөс сумын Мал эмнэлгийн тасагт мал эмнэлгийн багаж хэрэгсэл мөн орон гэргүй 2 иргэнд иж бүрэн гэр олголоо. Японы ДДБОСудалгааны форум төслийн 24,000,000 төгрөгийн санхүүжилтээр Үйзэн багт гүний худаг, хөдөөгийн 4 багт тэжээл агуулах 4ш контейнер олголоо.	100
	2	БНХАУ-ын Баяннуур, БНСУ-ын Гуяанг хоттой байгуулсан санамж бичгийн хүрээнд хамтарсан ажил, арга хэмжээ зохион байгуулах		Тухайн жилд зохион байгуулах арга хэмжээний тоо	0	0	БНХАУ-ын Баяннуур, БНСУ-ын Гуяанг хоттой байгуулсан санамж бичгийн хүрээнд хамтарсан ажил, арга хэмжээ зохион байгуулах санамж бичигт гарын үсэг зурлаа.	100
	3	Төрийн албан хаагчдыг Гадаадад туршлага судлах арга хэмжээнд хамруулах		Тухайн жилд хамрагдсан албан хаагчдын тоо	21	0	Цар тахлын улмаас улмаас гадаадад туршлага судлах арга хэмжээ зохион байгуулагдаагүй	ҮБ

Үндсэн чиг үүргийн нэр: 2. Аймгийн хэмжээний нутгийн захиргааны байгууллагуудын хүний нөөцийн бодлогыг төлөвлөх, сургах, давтан сургах, мэргэшүүлэх, сонгон шалгаруулах, нийгмийн баталгааг хангах, төрийн албаны хууль, ёс зүйн хэм хэмжээг хэвшүүлэх

Зорилт	1	ТАХ-ыг чадавхжуулж орон нутагт дутагдалтай мэргэжлийн боловсон хүчний хангалтыг нэмэгдүүлж тогтвортой байдлыг хангана	Тухайн байгууллагад 3-аас дээш жил ажиллаж байгаа ТАХ-ийн дундаж хувь	62	63	Сумын ЗДТГазар болон харъяа төсөвт байгууллагын 665 албан хаагчдаас 3-аас дээш жил ажиллаж байгаа 458 буюу 68.72%-тай байна.	100
			Дутагдалтай мэргэжлийн боловсон хүчний хангалтын хувь	90	91	ЗГ-ын 43-р тогтоолтой холбогдуулан дутагдалтай мэргэжлийн боловсон хүчний хангалт 95%-тай байна.	
Арга хэмжээ	1	Аймгийн хүний нөөцийг хөгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх	Хэрэгжилтийн хувь	0	30	Аймгийн ИТХ-ын 06-р тогтоолоор батлагдсан Хүний нөөцийг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийн хүрээнд эрүүл мэндийн чиглэлээр сурч буй 9, боловсролын чиглэлээр сурч буй 3 оюутанд нийт 25,8 сая төгрөгний сургалтын төлбөрийн дэмжлэг үзүүлж 2022 оноос орон нутагтаа ирж ажиллах гэрээ байгууллаа. Мөн Эрүүл мэнд болон боловсролын салбарын 4 албан хаагчдад 11,5 сая төгрөгний нийгмийн баталгааны дэмжлэг үзүүлж цаашид тогтвор суурьшилтай үр бүтээлтэй ажиллах боломжоор хангаад байна. Иймээс тогтвор суурьшилтай ажиллах төрийн албан хаагчдын тоо 16-аар нэмэгдсэн байна.	100
			Орон байрны дэмжлэгт хамрагдсан ТАХ-ын эзлэх хувь	9	10	Сумын харъяа төсөвт байгууллагуудаас нийт 12 албан хаагч орон сууцны 8%, 6% зээлд хамрагдлаа. ЭДЦС-ийн хөрөнгөнд байдаг 4 өрөө байранд 5 албан хаагчийг хөнгөлөлттэй үнээр байрлуулж, орон байраар хангахад дэмжлэг үзүүллээ.	
	2	Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	шагнагдсан ТАХ-ын эзлэх хувь	5	6	Сумын ЗДТГазрын 4, харъяа төсөвт байгууллагуудын 92 албан хаагч төрийн одон медаль болон бусад шагналаар шагнууллаа.	100
			Бусад дэмжлэг тусламж, урамшуулалд хамрагдсан ТАХ- эзлэх хувь	82	83	Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн хүрээнд төсөвт байгууллагуудын албан хаагчид засгийн газрын 5 , 382 дугаар тогтоолын дагуу үр дүн, үр чадварын урамшуулалд хамрагдахаас гадна байгууллагын дотоод журмаар 129 албан хаагч 30.012.902 төгрөгийн дэмжлэгт хамрагдлаа.	

	3	ТАХ-ыг удирдлагын академи болон гадаад дотоод бусад сургалтанд хамруулах		Гадаад дотоод сургалтанд хамрагдсан ТАХ-дын эзлэх хувь	81	84	Сумын ЗДТГазрын 19 албан хаагч модуль болон чадваржуулах 3 сургалтанд хамрагдлаа. Цахимаар БШУЯамны болон Гүрэн академиас зохион байгуулсан “Дэлхийн шилдэг менежер” сургалтанд 8 албан хаагч хамрагдаж Лондон салбараас сертификад авлаа. Цахимаар Москвагийн ИС-ийн гадаад хэлний тэнхимийн сургалтанд 1 албан хаагч Батламж авлаа. БМДИ-ийн сонголтот сургалтууд, БСУГ болон бусад байгууллагаас зохион байгуулсан улсын 35, орон нутгийн 32 төрлийн сургалтанд 530 албан хаагч хамрагдлаа. ЭМ-ийн байгууллаас 7 албан хаагч мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд хамрагдлаа.	100
	4	ТАХ-ын ёс зүй, ажлын хариуцлагыг нэмэгдүүлэх		ТАХ-ын сахилга хариуцлагын зөрчлийн бууралт	10	9.5	Сумын ЗДТГазар, харъяа байгууллагуудад ажлын байрны хариуцлага ёс зүйн зөрчил гаргасан 3 албан хаагчдад хариуцлага тооцлоо	100
Үндсэн чиг үүрэг: 3 Төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагуудын талаар төрөөс баримтлах бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангах, Төрийн удирдлагын манлайллыг хэрэгжүүлэх, нутгийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох								
Зорилт	1	Ил тод байдлын аймгийн үнэлгээний үзүүлэлтийг 2019 онд 75 хувьтай байгааг 2024 онд 87 хувьд хүргэнэ.		Ил тод байдлын түвшин	75	78	Dundgov.gov.mn сайтад сумаас зохион байгуулсан арга хэмжээ болон харьяа байгууллагын үйл ажиллагааны 291 төрлийн мэдээллийг тухай бүр байршуулж олон нийтэд сурталчилаа. Мөн 10 сар хүртэлх төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг ЗГ-ын 206 дугаар тогтоолын дагуу тус тус байршуулж 97.8 хувьтай байна.	100
Арга хэмжээ	1	"Цахим төр-Ухаалаг Дундговь" цогц үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх		Хэрэгжилтийн хувь	10	20	Mongolia төрийн үйлчилгээний операторын ХУР системээр 21 төрлийн тодорхойлолтыг 676 иргэнд олгож үйлчилгээ үзүүллээ.	100
	2	Аймаг, сумдын удирдлагууд иргэдтэй хийх уулзалт, арга хэмжээг сар бүр зохион байгуулах		Уулзалтад хамрагдсан иргэдийн тоо	2000	4000	Аймгийн Засаг даргын захирамжийн хүрээнд долоо хоног бүрийн Бямба гарагт иргэдийн санал хүсэлтийг сонсож байна. Одоогоор 24 иргэнтэй уулзаж 3 өргөдөл хүлээн авч 1 өргөдлийг харьяа байгууллагад шилжүүлэн 100% шийдвэрлэлээ.	100
Хэрэгжилт -100%								
Ерөнхий чиг үүргийн нэр: 4 Нутаг дэвсгэр, хүн амын аюулгүй байдал								
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 1. Батлан хамгаалах хууль тогтоомж, бодлогыг орон нутагт хэрэгжүүлэх, сурталчлах								

Зорилт	1	Батлан хамгаалах хууль тогтоомжийг сурталчлах, хэрэгжүүлэх ажлыг орон нутагт зохион байгуулж, хэрэгжилтийг 85 хувьд хүргэнэ.		Хэрэгжилтийн хувь	65	70	2-р ээлжийн цэрэг татлагын товчоогоор орсон 150 иргэдээс 87 иргэнд цэргийн албаны тухай хуулиар 2 төрлийн гарын авлага бэлтгэн таницуулга хийлээ.	100
Арга хэмжээ	1	Цэргийн тоо бүртгэл, цэрэг татлагын үйл ажиллагааг зохион байгуулах		Хяналтын тооны биелэлтийн хувь	90	92	2021 оны цэргийн тоо бүртгэл 01 сарын 06-20-ны өдрүүдэд явагдаж цэргийн насны иргэдийн 76,5%-нь хамрагдлаа.	70
	2	Бүх шатны Засаг дарга, Тамгын газрын дарга, дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүн, орон нутгийн цэрэг, хамгаалалтын нэгжийн цэргийн сургалт зохион байгуулах		Хамрагдалтын хувь	81	82	Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөг шинэчлэн гаргаж Аймгийн ЗДТГ-ын дэргэдэх Цэргийн хэлтсээс зохион байгуулсан Орон нутгийн хамгаалалтын төлөвлөгөөний сургалтанд хамрагдлаа	
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 2 . Гамшгаас хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг удирдан, зохион байгуулах								
Зорилт	1	Гамшигтай тэмцэх бэлтгэл бэлэн байдлыг ханган гамшгаас үүдэлтэй хохирлын хэмжээ 2020 онд 293.9 сая төгрөг байсныг 2024 280.0 сая төгрөг болгон бууруулна.		Гамшгаас үүдэлтэй хохиролын бууралт	293.9	293.5	2021 оны 03 дугаар сарын 14-нд байгалийн гамшигт үзэгдлийн улмаас сумын хэмжээнд 367,1 сая төгрөгний хохирол учирлаа.	70
Арга хэмжээ	1	Гамшгаас хамгаалах ангиллын сургалтыг орон нутгийн нийт хүн амын 30 хувийг хамруулах		Сургалтад хамрагдсан хүн амын эзлэх хувь	12	15	Энэ онд цар тахал болон байгалийн гамшигт үзэгдлийн улмаас үүссэн нөхцөл байдалд сумын онцгой комиссийн мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүн цаг алдалгүй 100% хамрагдаж нийт 62 дуудлагаар 100 гаран хүний амь нас эд хөрөнгийг хамгаалан хариуцлагатай ажиллаж байна.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 4 Хууль ёс, нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдлыг хангах, иргэдийн эрх, эрх чөлөөг хамгаалах								
Зорилт	1	Гэмт хэргийн гаралт 2019 онд 211 байсныг 2024 онд жил бүр 10-аас доошгүй хувиар бууруулна.		Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо	211	206	Сумын хэмжээнд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх онд 96 байсан бол энэ онд 112 гэмт хэрэг гарч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 15 буюу 16,6 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Сумын Хамтарсан баг, ГХУСАЗСЗөвлөл хамтран 2 сарын аян, Аймгийн ГХУСАЗСЗөвлөлөөс зохион байгуулсан Хамтарсан баг аян, Хүүхдэд ээлтэй хөрш, Хариуцлагатай Дундговь-2021, Хүхэд бүрийн	70

						төлөө хариуцлагатай байя, Бэрх биш-ээлтэй зэрэг аянуудыг зохион байгууллаа.		
Арга хэмжээ	1	Цагдаагийн газрын хуучин барилгыг засварлаж, гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн иргэдийг түр хамгаалах, иргэдийг гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх зөвлөгөө, мэдээллээр үйлчлэх төвийг байгуулж ажиллуулах		Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэргийн бууралт	9	8	Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 2020 онд 2 гарч байсан бол энэ онд 6 болж өссөн байдалтай байна. Сумын ИТХ-ын тэргүүлэгчдийн 2020 оны 49 дүгээр тогтоолоор сумын Хамтарсан багийн шинэчлэн байгуулж, нийт 36 албан хаагчдын бүрэлдэхүүнтэй ажиллаж байна. Хамтарсан багийн гишүүд архины хамааралтай 1-9 хүртэлх насны өрх толгойлсон 3 эмэгтэйн кейс дээр ажиллан нийгмийн ажлын үйлчилгээ үзүүлж, хурлын шийдвэр, гэр бүлийн хүсэлтээр 0-9 насны 3 эмэгтэй хүүхдийг хамгаалах байр болон хамаатан садны асрамжинд шилжүүлэн хүүхдийн эрхийн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулж, архины хамааралтай ээжүүдэд хяналт тавин, сургалтанд 1-2 удаа хамрууллаа. Мөн гишүүдийг 5 хэсэгт нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд баг болгон хувааж гишүүд төлөвлөгөө боловсруулан ажиллаж үр дүн гарч эхэлж байна. Сумын хамтарсан баг, хэсгийн байцаагч нар хамтран “Хамтарсан багаараа хамгаалъя” “Дотуур байр” “Өсвөрийн сэргийлэгч” “Хяная шалгая хамгаалъя” “Сэрэмжлье болгоомжлье” “Хичээл эхэллээ” “Биечилсэн хяналт” ,”Сүүдэр бүү тусга” зэрэг арга хэмжээ зохион байгууллаа.	70
	2	Зам тээврийн осол, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх үр нөлөөтэй нэгдсэн болон хэсэгчилсэн арга хэмжээг үе шаттай зохион байгуулах		тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын гэмт хэргийн бууралт	16	13	Тухайн гэмт хэргээс сэргийлэх зорилгоор замын цагдаагийн тасагтай хамтран “Автомашингүй өдөр”, “Хүүхдээ хамгаалъя” “Яараад яахавдээ”, “Хамгаалах бүс” арга хэмжээг зохион байгууллаа. Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг өмнөх онд 12 бүртгэгдэж байсан бол энэ онд 18 бүртгэгдэж 30 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна..	70
	3	Албан байгууллага, аж ахуйн нэгжийн санаачлага, оролцоотой томоохон гудамж талбай, сумын төвүүдэд дэвшилтэт технологи бүхий		Иргэдийн өмчийг хулгайлах гэмт хэргийн илрүүлэлт	32.7	-	Гудамж талбайд үйлдэгддэг гэмт гэмт хэргээс сэргийлэх зорилгоор Аж ахуй нэгжүүдэд камержуулалтын талаар мэдэгдэл хүргүүлээд байна. “Хорио цээр”, “Эмзэг цэг”, “Чиглэл”, “Шаг”, “Биечилсэн хяналт”, “Хяная шалгая хамгаалъя” зэрэг арга хэмжээг зохион байгуулж байна. Гудамж	70

		камержуулалтын системийг нэвтрүүлэх				талбайд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үед 30 бүртгэгдэж байсан бол энэ онд 21 бүртгэгдэж 30 хувиар буурсан байна	
	4	Мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажиллагаанд иргэдийн сонор сэрэмж, хариуцлагыг нэмэгдүүлж, иргэний нийгмийн байгууллагын идэвх оролцоо, хамтын ажиллагааг сайжруулах	Мал хулгайлах гэмт хэргийн бууралт	29	28	Мал хулгайлах гэмт хэргээс сэргийлэх зорилгоор багийн засаг дарга, нийгмийн ажилтан нарын хамт мал бүхий иргэдтэй уулзаж сонор сэрэмж хариуцлагыг дээшлүүлэх яриа таниулга хийж, 107,5 радио FM-ын сувгаар 3 минутын сэрэмжлүүлэг бэлтгэж тогтмол иргэдэд хүргэж байна. Малын хулгай 2020 онд 8, 2021 онд 4 хэрэг буюу 50%-иар буурлаа	70
Зорилт	2	Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх хууль, эрх зүйн сургалт, сурталчилгаа, тусламж, үйлчилгээг жил бүр нийт иргэдийн 10-аас доошгүй хувьд хүргэнэ.	Хамрагдсан иргэдийн хувь	10	12	Сумын ЗДТГазар эрх зүйн хөтчөөр 7 албан хаагч ажиллаж байна. Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулиар видео хичээлийг ЗДТГазар болон багуудын хуудсанд байршуулан 724 иргэн үзсэн байна. Covid-19 өвчлөлийн талаар иргэдэд багуудын пэйж хуудас, Сайнцагаан ЗДТГазрын пэйж хуудас болон 380 гарын авлага хэвлэж иргэдэд тараалаа. -Иргэдэд 12 төрлийн 1200 ширхэг хууль эрх зүйн мэдээлэл бүхий богц бэлтгэн хүргүүлээ. -Цахим хуудсаар дамжуулан давхардсан тоогоор 13 төрлийн мэдээллийг хүргэж, 12170 хүний тандалт авсан байна.	100
Арга хэмжээ	1	Иргэд, олон нийтэд чиглэсэн нэгдсэн хууль зүйн тусламж, үйлчилгээ сургалт, сурталчилгааг жил бүр 3-аас доошгүй сумдад зохион байгуулах	Зохион байгуулсан сумдын тоо	2	3	Хамааралгүй заалт	ҮБ
	2	Хүний эрхийг хамгаалах төр, иргэний байгууллагын хамтын ажиллагааг бэхжүүлж, төлбөрийн чадваргүй иргэдэд үнэ төлбөргүй хууль зүйн тусламцаа, үйлчилгээ үзүүлэх	Хууль зүйн тусламцаа хүссэн төлбөрийн чадваргүй иргэдийн СӨГ-ын шийдвэрлэлт	82	86	-Сумын хэмжээнд цагдаагийн ерөнхий газраас ирүүлсэн 56 албан мэдэгдлийн дагуу зөрчил гаргасан иргэн болон хохирогчид зохих хуулийг танилуулан сурталчилсан болно. -Цагдаагийн ерөнхий газартай хамтран “Эмзэг цэг” хэсэгчилсэн арга хэмжээ зохион байгуулж, төвийн 5 багийн ахуйн архивалт ихтэй болон гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй өрхөөр айлчлан хяналт шалгалт хийлээ.	70
Зорилт	3	Төрийн байгууллагуудын Архив, албан хэрэг	Стандарт, журмын	86,9	87,5	Дундговь аймгийн төрийн байгууллагуудын архив бичиг хэргийн ажилчдыг хамруулсан “Албан хэрэг	70

		хөтлөлтийн стандарт 2019 онд 86.9 хувьтай байсныг 2024 онд 93 хувьд хүргэнэ.		хэрэгжилтийн хувь			хөтлөлтийн тухай 246", шинэ стандартын тухай чиглүүлэх сургалтад хамрагдлаа.	
Арга хэмжээ	1	Сум, байгууллагын архив, албан хэрэг хөтлөлт хариуцсан мэргэжилтэн, албан хаагчдыг мэргэжлийн сургалт, семинарт үе шаттай хамруулж, зөвлөмж, арга зүйгээр хангаж, мэргэшүүлэх.		Холбогдох мэргэжилтэн, албан хаагчдын сургалт, семинарт хамрагдсан хэмжээ	-	60	Дундговь аймгийн төрийн байгууллагуудын архив бичиг хэргийн ажилчдыг хамруулсан "Албан хэрэг хөтлөлтийн тухай 246", шинэ стандартын тухай чиглүүлэх сургалтад хамрагдлаа.	70
	2	Архивын баримтын тоо бүртгэлийн мэдээг үнэн зөв гаргаж, Төрийн архивын баримтын 95-аас дээш хувийг цахим хэлбэрт шилжүүлж, ААН, байгууллага, иргэдэд архивын үйлчилгээг цахимаар үзүүлэх нөхцлийг бүрдүүлэх.		Цахим хэлбэрт шилжүүлсэн баримтын хэмжээ	90	91	Архивын баримт бичгээс 600 ширхэг буюу 30 орчим хувийг цахимжуулаад байна.	30
	3	Сум, байгууллагууд архивтаа зориулалтын нягтруулсан шүүгээ болон орчин үеийн шаардлагад нийцсэн техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж нийлүүлж, архивын баримт бичгийн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах,		Тоног төхөөрөмж, техник, хэрэгслийн хангалт	50	70	Сумын ЗДТГ-ын архивын баримт бичгийн хадгалалт хамгаалах 250 ширхэг хавтас, галын хор зэргээр хангалаа.	70

Хэрэгжилт-73.57%

Ерөнхий чиг үүргийн нэр: 5 Нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөлт, төсөв санхүү, статистик

Үндсэн чиг үүргийн нэр: 1 Төлөвлөлтийн баримт бичгийн хэрэгжилтийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ

Зорилт	1	Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийн дундаж хувь 81.7 хувь байсныг 2024 онд 86 хувьд хүргэнэ.		Хэрэгжилтийн дундаж хувь	81.7	82.5	Аймгийн ЗДТГазрын даргын батласан Бодлогын баримт бичиг тайлагнах хуваарьт орсон 7 төрлийн тайлангын дундаж 93.65%-ийн биелэлттэй байна.	100
Арга хэмжээ	1	Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэд явцын хяналт шинжилгээ хийх		Явцын хяналт шинжилгээ хийсэн тоо	3	4	Энэ онд 7 тогтоолын 18 заалт бүхий хууль тогтоомж, тогтоолыг 94.7 хувьтай хэрэгжүүллээ.	100
	2	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд явцын хяналт шинжилгээ хийх		Явцын хяналт шинжилгээ хийсэн тоо	3	4	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хамааралтай 1 заалтын хэрэгжилтийг гарган хугацаанд нь хүргүүллээ.	100

	3	Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд явцын хяналт шинжилгээ хийх		Явцын хяналт шинжилгээ хийсэн тоо	2	3	Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн жилийн эцсийн байдлаар 94.37%-тай хэрэгжүүллээ.	100
	4	Эдийн Засаг нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийн үнэлгээний үзүүлэлтэд явцын хяналт шинжилгээ хийх		Явцын хяналт шинжилгээ хийсэн тоо	1	2	Сумын эдийн засаг нийгмийн хөгжлийн үзүүлэлтийг 12 сарын 01-ний өдрийн урьдчилсан байдлаар 6 бүлэг 52 үзүүлэлтээр үнэлэхэд 89.9 хувтай байна.	100
	5	Сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд явцын хяналт шинжилгээ хийх		Явцын хяналт шинжилгээ хийсэн тоо	1	2	Сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг 98 арга хэмжээг 92.95%-тай хэрэгжүүллээ.	100
	6	Хяналт шинжилгээ, үнэлгээний багаас Сум, агнтлагт өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих		Зөвлөмжийн хэрэгжилтийн дундаж хувь	80.7	82	ХШҮнэлгээг 20 зорилтын хүрээнд 26 арга хэмжээг төлөвлөн 92.2%-тай хэрэгжүүллээ.	70
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 2 Нутаг дэвсгэртээ татварын бодлого хэрэгжүүлэх								
Зорилт	1	Татварын бааз суурийг нэмэгдүүлж, татварын тайлагналт, хураалтын үйл ажиллагааны цахимжуулалт 93.9 хувь байсныг 100 хувьд хүргэнэ.		Цахимжуулсан хувь	93,9	95	Татвар төлөгчийн татварын тайлангаа тушаах, тайланг хүлээн авах, татвараа төлөх зэрэг бүх үйл ажиллагаа бүрэн цахимжлаа.	100
				Татварын бааз суурийг нэмэгдүүлсэн хувь	-	2	2021 онд малын тоо толгойн албан татварын хуль шинээр хэрэгжиж байгаатай холоотой малчин болон мал бүхий иргэдэд татвар төлж тайлан гаргахтай холбоотой 1104 буюу 100хувь нэмэгдлээ.	
Арга хэмжээ	1	Улс, орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг жил бүр 100 хувь биелүүлэх		Төсвийн орлогын төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь	100	100	Төсвийн орлогын биелэлт орон нутгийн орлого 855331.2 мян төгрөг буюу 118.%, аймагт төвлөрүүлэх орлого 209100.0 мянган төгрөг буюу 98,5%, улсын төсвийн орлого 16сая мянган төгрөг буюу 108.4%-ийн гүйцэтгэлтэй байна.	100
	2	Татварын тайлан буюу цахимаар ирүүлбэл зохих тайлангийн хувийг нэмэгдүүлэх		Цахимаар ирүүлсэн тайлангийн хувь	81.8	85	Цахимаар ирүүлэх 2 төрлийн тайланг сар, улиралаас бүрэн хүлээж авлаа.	100
	3	Татвар төлөгчийн төрлийн тоог нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулах		Татвар төлөгчийн төрлийн тоо	43505	4437 5	Малын тоо толгойд ногдуулах албан татварын төрөл шинээр нэмэгдэж, 12 сарын байдлаар 62369.1 мянган төгрөг төвлөрөөд байна.	70
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 3 Орон нутгийн төсвийн бодлого хэрэгжүүлэх								
Арга хэмжээ	1	Төсвийн ил тод байдлыг Шилэн данс болон бусад арга			91,5	92,5	Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангах төлөвлөгөө гаргаж Засаг даргаар батлуулан, шилэн дансны системд гүйцэтгэлийг тухай бүрт хянаж	100

		хэрэгслийг ашиглан бий болгох.		Шилэн дансны хэрэгжилтийн хувь			байна. Мөн харъяа төсөвт байгууллагын шилэн дансны мэдээлэл одоогийн байдлаар 509 мэдээ оруулснаас 10 мэдээ хугацаа хожимдуулсан байна. Гүйцэтгэлийн хувь 98,03% -тай байна.	
	2	Бүх шатны төсөв захирагч нарыг мэдээллээр хангах ажлыг зохион байгуулж санхүүгийн зөрчлийг бууруулах		Тухайн жилд зохион байгуулах сургалтын тоо	3	5	Дээд шатны байгууллагаас санхүүгийн үйл ажиллагаатай холбоотой хууль, журам, тогтоол, мэдээллийн шиечлэлэ өөрчлөлтийг тухай бүр бүх шатны төсвийн захирагч нарт хүргэлээ.	100
				Зөрчилгүй дүгнэлтийн тоо	105	110	Сайнцагаан сумын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан Төрийн аудитын “Зөрчилгүй дүгнэлттэй” үнэлэгдлээ.	
	3	Аймгийн аж ахуйн нэгж, төсөвт байгууллагад нягтлан бодох бүртгэлийн стандартыг нэвтрүүлэн санхүүгийн тайлан тушаалтын хувийг нэмэгдүүлэх		Тайлан тушаалтын дундаж хувь	80	88	2021 оны эхний хагас жилийн харьяа 15 байгууллагын 33 тайлан тушаагдахаас 100 хувь хуулийн хугацаанд Э-Тайлан-д шивэгдэн батлагдлаа.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 4 Статистикийн бодлого, үйл ажиллагааг орон нутагт хэрэгжүүлэх								
Арга хэмжээ	3	Тооллого судалгаа явуулах		зохион байгуулсан тооллого судалгааны тоо	4	4	2021 онд жилийн эцсийн байдлаар мал тооллогод Засаг даргын А/207 тоот захирамжаар 15 албан хаагчаас бүрдсэн ажлын хэсэг 9 багийн 1157 өрхийн малыг тоолж 326,925 толгой мал тоологдлоо.	100
	4	Мэдээлэл тархаалтыг нэмэгдүүлэх		мэдээллийн самбартай болсон эсэх	0	0	2021 онд Сайнцагаан сумын ЗДТГ Статистик мэдээллийн самбарын мэдээллийг шинэчиллээ.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 5 Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах								
Зорилт	1	Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ, худалдан авах ажиллагааг иргэд, олон нийтэд ил тод, нээлттэй болгож, худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэгч орон нутгийн аж ахуйн нэгжийн эзлэх хувь 2020 онд 30 байсныг 2024 онд 70 хувьд хүргэнэ.		Орон нутгийн ААН-ийн эзлэх хувь	30	35	2021 оны 12 сарын байдлаар сумын хэмжээнд 2 тендер, 8 худалдан авалтын гэрээ хийснээс давуу эрх тооцох журмыг баримтлан орон нутгийн 8 ААНБ-ыг хамрууллаа.	100

Арга хэмжээ	1	Зарлагдсан тендерийн урилга, үр дүнгийн мэдээллийг аймгийн вэб сайт болон пейж хуудсаар тухай бүр мэдээлэх		вэбсайт болон пейж хуудсанд урилга, үр дүнг нийтэлсэн тендерийн эзлэх хувь	70	100	ОНХС-гийн хөрөнгөөр хийгдэж буй төсөл, арга хэмжээг Сайнцагаан сумын ЗДТгазрын пэйж хуудас болон tender.gov.mn сайтаар тогтмол хүргэлээ	70
	2	Төрийн худалдан авах ажиллагаанд үнэлгээний хорооны гишүүдийг чадавхижуулах		нөөц бүрдүүлэх сургалтын тоо	2	2	Сумын /А3/ гэрчилгээтэй 70 иргэний нэгдсэн судалгааг шинэчлэн гаргалаа.	100
				А3 сертификат эзэмшигчийн иргэдийн тоо	97	160	2021 онд сумын А3 гэрчилгээтэй 70 иргэдийн нэгдсэн судалгааг шинэчлэн гаргаж, нөөц бүрдүүлэх зорилгоор 2021 онд сумын ЗДТГ-аас 6 албан хаагч, харьяа байгууллагуудаас 25, 15 иргэн нийт 46 иргэнийг ОНӨГ-тай хамтран цахим сургалтанд хамруулж сертификат олголоо.	
3	Орон нутагт бүртгэлтэй аж ахуйн нэгжид холбогдох хууль, дүрэм журам, цахим системийн ашиглалтын мэдлэг олгох, чадавхижуулах сургалт зохион байгуулах		Тухайн жилд зохион байгуулсан сургалтын тоо	1	1	Тус сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулдаг тусгай зөвшөөрөл бүхий 28 ААНэгж, мөн үсчин гоо сайхны чиглэлийн 19 ХХЭрхлэгч нарт Худалааны байгууллага үүс хөгжсөний 100 жилийн ойг тохиолдуулан сургалт арга хэмжээг зохион байгууллаа. Сургалтаар бие биенээсээ туршлага судлах, онолын мэдлэг орж авлаа	70	

Хэрэгжилт -94%

Ерөнхий чиг үүргийн нэр: 6 Орон нутгийн дэд бүтэц

Үндсэн чиг үүргийн нэр:1 , орон нутгийн чанартай авто зам, авто замын сүлжээ

Зорилт	1	Аймгийн хэмжээнд хатуу хучилттай авто замын урт 2020 онд 17.7 км байсныг 2024 онд 25.9 км-т хүргэнэ.		Хатуу хучилттай авто замын урт	17,7	22,5	Аймгийн хэмжээнд хатуу хучилттай авто замын урт 17.7 км байсныг 2.8 км-ээр нэмэгдүүллээ.	70
Арга хэмжээ	1	Арвайхээр-Мандалговь-Чойр чиглэлийн авто замын ажилд өөрийн 3 сумыг дайран өнгөрөхөөр ажлын зурагт тусгах талаар анхаарч жил бүр хамтран ажиллах		Холбогдох байгууллагатай хамтарч ажилласан эсэх	0	1	Арвайхээр-Мандалговь-Чойр чиглэлийн авто замын ажилд өөрийн 3 сумыг дайран өнгөрөхөөр ажлын хүрээнд тус замтай холбох 8км авто замын хамгаалалтын зурвасыг координатыг 2 тийш 50м-ийн өргөнтэй тогтоолоо	100
	2	Орон нутгийн авто замын засвар, арчилгааны хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэн хяналт тавьж ажиллах.		Хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэсэн эсэх	1	1	Тус сумын төвийн хатуу хучилттай замд үүссэн 73 нүх /талбай 370 м.кв/-ийг Хот тохижуулах газрын албан хаагчид хүйтэн асфальт ашиглан засварлалаа.	
				Хяналт тавьсан тоо	2	5	Аймгийн замын сангийн хөрөнгөөр 2020 онд хийгдсэн зам засварын ажил хангалтгүй хийгдсэн	

							бөгөөд Дэвжих-Эрдэнэ ХХК засварын ажлыг өөрийн хөрөнгөөр дахин хийж, хүлээн авлаа.	70
	3	Шаардлагатай сумдын төвд шинээр авто замын ажлын хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэн хүлээн авах.		Хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэсэн эсэх	1	1	Мандалговь хотын төвийн баруун хэсэгт 2,8 км урттай авто зам бүрэн ашиглалтанд орлоо.	100
				Сумдын гүйцэтгэлийн дундаж хувь	32,5	50	Дэвжих- Эрдэнэ ХХКомпани гүйцэтгэж улсын комисс хүлээн авлаа.	
Үндсэн чиг үүргийн нэр:3 Нутаг дэвсгэрийн эрчим хүчний үйлдвэрлэл, холбоо мэдээлэл, ариутгах татуурга, цэвэр усны хангамж								
Арга хэмжээ	1	Аймгийн төвийн 0,4кв-ын хуваарилах сүлжээг 100 хувь шинэчилж, ашиглалтад оруулах		Гүйцэтгэлийн хувь	0	80	Аймгийн төвийн 0,4кв-ын хуваарилах сүлжээг 100 хувь шинэчилж, ашиглалтад орууллаа .	100
	2	Шаардлагатай сумдад усан хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээ, барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах		Тухайн жилд ашиглалтад орсон сумдын тоо	0	1	3000м ³ цэвэрлэх байгууламжийн ажлын яву 95%-тай байна. 2022 оны 2-р улиралд ашиглалтанд орно.	70
Хэрэгжилт -85%								
Ерөнхий чиг үүргийн нэр: 8 Хөдөлмөр, нийгмийн хөгжил хамгаалал								
Үндсэн чиг үүргийн нэр:1 Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ								
Зорилт	1	Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн ажил эрхлэхгүй байгаа насанд хүрсэн иргэний байнгын ажлын байр 2020 онд 14 хувь байсныг 2024 онд 34 хувьд хүргэнэ.		Байнгын ажлын байртай иргэдийн эзлэх хувь	14	18	Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийг 34%-ийг байнгын болон түр ажлын байранд зуучилаа.	100
Арга хэмжээ	1	Иргэдийг мэргэжил эзэмшүүлэх сургалт, ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох зөвлөгөө үйлчилгээнд хамруулах.		Мэргэжлийн чиг баримжаа олгох зөвлөгөө үйлчилгээнд хамрагдсан иргэний хувь	0	10	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалалын яамнаас дэвшүүлсэн зорилтын хүрээнд ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх үйлчилгээнд Хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээ авдаг өрхүүдийн ажил эрхлэхгүй байгаа 15 иргэнийг хамрууллаа	100
	2	310 ба түүнээс доош оноотой өрхийн хөдөлмөрийн чадвартай иргэдээс жил бүр		Ажлын байранд зуучлагдаагүй үлдсэн	209	157	ХЭБ үйлчилгээ авдаг 233 өрхийн хөдөлмөр эрхэлдэггүй 18-34 насны 309 иргэдээс 34%буюу түр	100

		байнгын болон түр ажлын байранд 25 хувийг зуучлах.		иргэдийн бууралт			ажлын байранд-92, байнгын ажлын байранд 15 иргэнийг тус тус зуучиллаа.	
Үндсэн чиг үүргийн нэр:2 Хөдөлмөр эрхлэлт								
Зорилт	1	2019 оны байдлаар ажиллаж байгаа 22040 иргэний байнгын ажлын байрыг 2 хувиар нэмэгдүүлнэ.		Байнгын ажлын байраар хангагдсан иргэдийн хувь	71,1	71,6	Бүртгэлтэй ажил хайж байгаа иргэд болон нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн нийт 93 иргэнийг байнгын ажлын байранд зуучилаа	70
Арга хэмжээ	1	Иргэдийг хөтөлбөр арга хэмжээнд хамруулж 2025 онд 125 ажлын шинэ байр бий болгох		Шинэ ажлын байраар хангагдсан хүний тоо	59	74	Сумын хэмжээнд 4 хөтөлбөр арга хэмжээнд 27 иргэн хамрагдаж 90 сая төгрөгний дэмжлэг аьч 20 шинэ ажлын байртай боллоо.	70
	2	Бүртгэлтэй ажил хайж байгаа иргэдээс сул чөлөөтэй байнгын ажлын байранд 155 иргэнийг нэмж зуучилах		Зуучилсан иргэний тоо	198	200	Бүртгэлтэй ажил хайж байгаа иргэдээс байнгын ажлын байранд-78, түр ажлын байранд-135 зуучиллаа.	100
	3	Хөдөлмөр эрхлэх төсөлд 180 иргэнийг нэмж хамруулан, байнгын ажлын байртай болгох		Төслийн үр дүнд бий болсон ажлын байрны тоо	173	193	Ахмад настны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрт-5, Цар тахлын үед аж ахуй эрхлэгчдийг сэргээх хөтөлбөрт-12, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөдөлмөрийн дэмжих хөтөлбөрт-8, Малжуулах арга хэмжээнд- 2 нийт 27 иргэнд 90 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж 20 ажлын байр шинээр бий болоод байна.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр:3 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх								
Зорилт	1	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаагүйгээс үүдэлтэй үйлдвэрлэлийн ослын давтамжийг бууруулж 2019 онд 4 байсныг 2024 онд байхгүй болгоно.		Үйлдвэрлэлийн ослын тооны бууралт	4	3	Тухайн жилд байгууллага, ААНэгжид үйлдвэрлэлийн осол гараагүй болно.	100
Арга хэмжээ	1	ХАБЭА-н орон нутгийн зөвлөлийн гишүүдийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах		Тухайн жилд зохион байгуулах сургалтын тоо	2	3	Сумын ХАБЭА-н зөвлөлийн гишүүд МҮЭХ болон Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалалын яамнаас зохион байгуулсан онлайн сургалтад хамрагдлаа. 2 байгууллагын ажлын байраар хяналт шалгалт хийсэн,Тус 2 байгууллага нь ажлын тусгай хувцас хэрэгслээр ажилчдаа хангаж, эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээ 100 гаруй ажилтангаа эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд хамруулан ажиллаж байгаа албан байгуулагт хяналт шалгалт хийсэн.	70
Үндсэн чиг үүргийн нэр:5 Хүн амын хөгжил, хамгаалалын асуудал								

Зорилт	1	Ахмадад ээлтэй сум, баг, байгууллага 2019 онд 24 байсныг 2024 онд 36-д хүргэнэ.		Ахмадад ээлтэй болсон сум, баг, байгууллагын тоо	24	27	Ахмадад ээлтэй байгууллага, багаар шалгаруулахаар тус сумын 2, 5-р цэцэрлэг, Арвижих багуудын тодорхойлон аймгийн Ахмадын хороонд материалуудыг хүргүүллээ.	70
Арга хэмжээ	1	Ахмад настнуудыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээ, оношилгоонд тогтмол хамруулах		Үзлэгт хамрагдсан ахмад настны эзлэх хувь	37.2	43	Сумын засаг даргын удирдамжаар сум, Өрхийн ЭМТөвүүдтэй хамтран 2 сарын аян зохион байгуулан ахмад настныг урьдчилан сэргийлэх 780 ахмад ,Сумын ахмадын хороотой хамтран асаргаа шаардлагатай 221 ахмадыг судалгаагаар тогтоож халамж эрүүл мэндийн үйлчилгээнд хамрууллаа. Ахмад настны 52 % эрүүл мэндийн үйлчилгээнд хамрууллаа	100
	2	Ахмад настнуудыг нас, бие бялдрынх нь онцлогт тохирсон алхалт, дасгал хөдөлгөөнд хамруулах		Алхалт, дасгал хөдөлгөөнд хамрагдсан ахмад настны тоо	1200	1285	Улс, аймгийн Цахим гүйлт, Дасгал хөдөлгөөн хийцгээе аянд сумын 50 гаруй ахмад настан оролцлоо. Цар тахлаас шалтгаалан ахмадын дундах арга хэмжээ зохион байгуулагдаагүй. Тогтмол дасгал хөдөлгөөн, алхалт хийдэг 160 гаруй ахмад настан байна.	100
Зорилт	3	Хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэл 2019 онд 1,13 хувь байсныг 2024 онд 0,73 хувь болгож бууруулна.		Хүчирхийлэлд өртсөн хүүхдийн хувь	1,13	1,03	Хүүхдийн тусламжийн 108 утсаар 25 дуудлага ирж дээрх кейсүүд нь хүүхэд үл хайрхрах болон бие мах бодын хүчирхийлэлд өртүүлсэн бөгөөд насны байдлаар авч үзвэл 5 сартайгаас 17 хүртэлх насны 17 хүүхэд байна. Энэ нь өмнөх онтой харьцуулахад өссөн дүнтэй байна.	70
Арга хэмжээ	1	“Хүчирхийлэлгүй аймаг” 4 жилийн нөлөөллийн аян зохион байгуулах		Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	80	85	Сумын Хамтарсан баг гишүүдийн хамтын үйл ажиллагааг нэмэгдүүлэх, хүүхэд хамгааллын урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг сумын ГХУСАЗСЗөвлөлтэй хамтран 2 сарын аян зохион байгууллаа. Баг бүр Гэр бүлийн хүчирхийллийн тухай хууль, Хүүхдийн эрх хамгааллын тухай хууль, Хамтарсан багийн үйл ажиллагааны талаар 2-3 төрлийн гарын авлага боловсруулан 750 иргэдэд тарааж, цахимаар хүргэсэн мэдээ мэдээллийг 8200 гаруй иргэн хандалт хийж Хүүхдийн эрх хамгааллын зөрчлийн мэдээ мэдээллийг хүргэж ажилласан байна. ГБХЗХГ, Цагдаагийн газар, сумын ГХУСАЗСЗөвлөл болон төсөвт байгууллагуудтай хамтран хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийллийн эсрэг Хамтарсан баг аян , Хүүхдэд ээлтэй хөрш , “Хяная, шалгая” , Эмзэг цэг ,	100

							“Биечилсэн хяналт” , Бэрх биш-ээлтэй, Нэг гэр бүл-нэг дурсамж цахим уралдаан, “Хариуцлагатай Дундговь-2021, Миний сургууль-Миний гэр зэрэг аян , арга хэмжээнүүдийг харъяа 14 байгууллага болон тусгай зөвшөөрөл бүхий 16 ААНэгжүүдийг хамруулан зохион байгууллаа. Аймгийн ГХУСАЗЗ, ГБХЗХГ, ЦГ-аас зохион байгуулсан Хамтарсан баг аянд амжилттай оролцож , дэд байранд шалгарлаа.	
2	Хүүхдийн осол гэмтэл, болзошгүй эрсдэл, цахим орчны сөрөг нөлөөлөл, хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллага, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх		Төлөвлөгөөний хувь	90	92	Сургууль, цэцэрлэгүүдийн Хүүхэд хамгааллын багаас зайнаас сургалтанд хамрагдаж байгаа хүүхдүүд рүү чиглэсэн осол гэмтлээс өөрийгөө хэрхэн хамгаалах чиглэлээр 5 контент, 4 аудио бичлэг, 50 гаруй цахим сурталчилгааг сурталчлан нөлөөллийн ажлыг зохион байгууллаа. 2021-2022 оны хичээлийн жилд ОНХСангийн хөрөнгөөр 2 сургуулийг Эко автобустай болгож, 46 эцэг эх асран хамгаалагтай гэрээ байгуулан нийтийн тээврийн үйлчилгээг үзүүлж байна. Сургууль, цэцэрлэг бүр хүүхдийг зам тээврийн осол өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор School-police ажиллуулж, аймгийн Хамтарсан баг аяны хүрээнд сумын ГХУСАЗСЗөвлөлөөс 5 сургуульд хантааз олгож, Хүүхдийн элч нарыг сургууль бүрт ажиллуулахаар Гэрэгэ гардуулж, хантаазаар хангаж 350000 төгрөг зарцууллаа. Сумын ЗХЗөвлөлөөс санаачлан 3 сургуулийн замын гарцанд тэмдэглэгээ хийж байршуулан 500000 төгрөг, 2-р цэцэрлэг Замын цагдаагийн тасагтай хамтран 1,000,000 төгрөгийн хурд сааруулагчийг хийж, 2 явган хүний гарцаар гарах тэмдэг, 7-р цэцэрлэг “HELP” хүүхэд хамгааллын явуулын үйлчилгээг бий болгож хяналтын хуудсаар аюулгүй байдлын үнэлгээ болон эрсдлийн үнэлгээ хийж, хүүхэд болон жолооч нарт анхааруулсан тэмдэг тэмдэглэгээ 2-ийг байршуулан 160000 төгрөг зарцууллаа. 4-р цэцэрлэг коридорын шатанд хүүхэд хальтирахаас сэргийлсэн зориулалтын шатны резин хийгдсэн 1.200.000 төгрөг зарцууллаа. Олон улсын хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрөөр “Хүчирхийлэлгүй үлгэр жишээ гэр бүл”-ээр 5 өрхийг шалгаруулан “Түмэн хишиг хурайлах” ХХК 400000 төгрөгийн дэмжлэг,	100	

						сумын ЗДТГ, ГХУСАЗЗ-өөс 1.5 сая төгрөг зарцууллаа. ГБХЗХГ-тай хамтран өрх толгойлсон 3-5 хүүхэдтэй 2 эмэгтэй нь гэр бүлд 1000000 төгрөгийн хүнс, хувцас, түлээ нүүрсний дэмжлэг үзүүллээ. Сургуулиуд Миний гэр аюулгүй орчин үнэлгээний хуудсаар бага насны хүүхдүүдтэй 320 багш ажилчдын гэрт үнэлгээ хийж, зөрчлийг арилгах зөвлөмж хүргүүлээ.	
Зорилт	4	Залуучуудын нийгмийн хөгжилд оролцох хувийг 2019 онд 22.3 байсныг 2024 онд 45 хувьд хүргэнэ.	Залуучуудын оролцооны хувь	22.3	30	Хариуцлагатай - Дундговь аян, Сумын малчин залуучуудын дунд Адуучин тэмцээн, аймгийн "Оролцоод хөгжье" цахим чуулга уулзалт, НҮБ-ын нийгмийн ажлын инновац төслийн хүрээнд Арвижих баг, Нийгмийн ажилтны нэгдсэн төв төсөлд, "Соёлын биет бус өвийг өвлөн уламжлагчдаараа бахархацгаая" цахим урадаан, БТСГ, ЭМГазраас биеийн дархлааг дэмжих "ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЦАХИМ ГҮЙЛТ-2021" улсын уралдаан, Кросс-2021 гүйлтийн тэмцээн, "Иргэдийн наадам"-д, Цахим гимнасттрада биеийн тамирын арга хэмжээ, 3:3 сагсан бөмбөгийн тэмцээн, сургуулийн болон аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнүүдэд Нийт 14-35 насны 5107 иргэнээс дээрх арга хэмжээнүүдэд 2600 гаруй иргэн хамрагдлаа.	100
	1	Сумдын залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөлд арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх	Салбар зөвлөлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	-	85	Сумын ЗХЗөвлөлийн засаг даргын А/100 дугаар захирамжаар 21 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгууллаа. Харьяа 13 төсөвт байгууллага салбар зөвлөл байгуулан, төлөвлөгөөний хэрэгжилт 86% байна	100
	2	Залуучуудын хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хяналт тавьж ажиллах	Хэрэгжилтийн хувь	80	85	"Хариуцлагатай Дундговь-2021" аяны хүрээнд сумын ЗХЗөвлөлөөс санаачлан 3 сургуулийн замын гарцанд тэмдэглэгээ хийж байршуулан 500000 төгрөг, 8-р цэцэрлэгийн ЗХЗөвлөл Бор овооны энгэрийн бүжгийн талбайг нийт 210000 төгрөг зарцуулан засварлаж хүүхдийн салхинд гарах тоглох орчныг бүрдүүлэн Шилдэг байгууллагаар шалгарч 500000 төгрөгөөр, НТБ-ын багш хариуцлагатай иргэнээр шалгарлаа.	70
	3	14-35 насны залуучуудад сургалт, сурталчилгаа нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулах	Үйл ажиллагаанд хамрагдсан	25	30	Сумын ХТЗөвлөлийн Аймгийн "Оролцоод хөгжье" цахим чуулга уулзалтанд сумын нийгмийн бодлогын мэргэжилтэн, 5 сургуулийн нийгмийн ажилтан, 45 суралцагчид оролцож үзэл бодлоо	

				залуучуудын эзлэх хувь		<p>илэрхийллээ. Аймгийн залуучуудын хөгжлийн зөвлөлд төрийн байгууллагын 25 албан хаагч томилогдон төлөвлөгөө боловсруулан, цахим чуулга уулзалтанд 1 удаа хамрагдлаа. Сумын Хамтарсан баг , сумын ГХУСАЗСЗ-тэй хамтран Хамтарсан багийн гишүүдийн хамтын үйл ажиллагааг нэмэгдүүлэх замаар гэр бүл хүүхэд залуучуудыг эрсдэл , зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх 2 сарын аянг 5 багт амжилттай зохион байгууллаа. Сумын малчин залуучуудын дунд Адуучин тэмцээнийг зохион байгуулж, Тэвш баг шилжин явах цом, мөнгөн шагналаар шагнууллаа. “Оролцоод хөгжье” цахим чуулга уулзалтанд сумын нийгмийн бодлогын мэргэжилтэн, 5 сургуулийн нийгмийн ажилтан, 45 суралцагчид оролцож үзэл бодлоо илэрхийллээ. Аймгийн залуучуудын хөгжлийн зөвлөлд төрийн байгууллагын 25 албан хаагч томилогдон төлөвлөгөө боловсруулан, цахим чуулга уулзалтанд 1 удаа хамрагдлаа. НҮБ-ын нийгмийн ажлын инновац төслийн хүрээнд Арвижих баг, Нийгмийн ажилтны нэгдсэн төв төслийн багууд хөдөлмөр эрхлэдэггүй, архины хамааралтай 15 иргэнийг санхүүгийн боловсрол олгох, ажлын чиг баримжаа олгох, хувь хүний хөгжил, хүүхдийг эерэг аргаар хүмүүжүүлэх талаар 5 удаагийн сургалтанд хамрууллаа. "Соёлын биет бус өвийг өвлөн уламжлагчдаараа бахархацгаая" цахим урадаанд 14-35 насны 7 иргэн оролцож 4 иргэн шагналт байранд шалгарлаа. БТСГ, ЭМГазраас биеийн дархлааг дэмжих “ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЦАХИМ ГҮЙЛТ-2021” улсын уралдааны 500 гаруй , Кросс-2021 гүйлтийн тэмцээнд 73, “Иргэдийн наадам”-д 114 , Цахим гимнасттрада биеийн тамирын арга хэмжээний 100 , 3:3 сагсан бөмбөгийн тэмцээн 120, сургууль, аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнүүдэд ЕБС-ийн 100 тамирчид оролцлоо. Нийт 1000 гаруй иргэн биеийн тамирын арга хэмжээнд хамрагдлаа.</p>	70
--	--	--	--	---------------------------	--	--	----

Зорилт	5	Гэр бүл салалтыг 2019 онд 1,5 хувь байгааг 2024 онд 1,2 хувьд хүргэж бууруулна.		Гэр бүл салалтын хувь	1,5	1,42 5	Тус сумын хэмжээнд гэр бүл салалт 08 сарын байдлаар 16 байгаа бол өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1 буюу 0,9%-ийн бууралттай байна.	100
Арга хэмжээ	1	Гэр бүлийн боловсрол олгох олон талт үйл ажиллагааг зохион байгуулах		үйл ажиллагаанд хамрагдсан гэр бүлийн эзлэх хувь	25	30	Аймгийн ГБХЗХГазар, ЦГазартай хамтран Хүүхдэд ээлтэй хөрш 14 хоногийн аян зохион байгуулж Хүүхдийг хүчирхийлэлд ертөхөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор 2 төрлийн 3000 гаруй гарын авлагыг эцэг эхчүүдэд хүргүүлж, Хүүхдэд ээлтэй хөрш байя нөлөөллийн зурагт ханыг бүтээж, ахмад настан, жирэмсэн эмэгтэй, ХБ-тэй 90 иргэнд "Хүүхдийн эрх, хамгаалал ба зөрчлийн тухай хууль", "Гэр бүлийн хүчирхийлэл", "Хүүхэд хүмүүжлийн эерэг арга" сэдэвт сургалтыг зохион байгууллаа.	70
	2	Гэр бүлд боловсрол олгох олон талт сургалт нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулах		Сургалт нөлөөллийн үйл ажиллагааны тоо	2	6	Аймгийн Шилдэг гэр бүл шалгаруулах үйл ажиллагаанд 5 гэр бүлийн тодорхойлолтыг хүргүүлэн Авьяаслаг, Бүтээлч, Хүмүүнлэг гэр бүлийн төрөлд 3 гэр бүл шалгарлаа. 1.Цахим сургалт: Сэтгэл зүйн боловсрол-эцэг эхийн оролцоо, Өсвөр насны хүүхдийн сэтгэлзүй-эцэг эхийн дэмжлэг, Сэтгэл зүйн цаг агаар, EQ-тэй гэр бүл сургалтанд нийт 133 эцэг эх, байгууллагын эцэг эхийн зөвлөлийн гишүүд хамрагдан цахимаар ангийн эцэг эхчүүдэд болон байгууллагынхаа албан хаагчдын дунд сургалт, контент, зөвлөмжүүдийг байршуулж сурталчиллаа. 2.Миний гэр бүл-Аюулгүй орчин орон гэрийн аюулгүй байдлыг үнэлэх үнэлгээний хуудасны дагуу бүлэг ангийн группт байршуулан 253 гэр бүл гэрийнхээ аюулгүй орчныг үнэлэн анги удирдсан багш, нийгмийн ажилтнууд эрсдийг бууруулах чиглэлээр зөвлөгөө мэдээлэл өгч ажиллалаа. 3.Нэг гэр бүл-нэг дурсамж цахим уралдаанд байгууллагуудаас нийт 66 гэр бүл оролцлоо. Гэр бүлийн өдрөөр удирдамжийн дагуу гэр бүлийн боловсрол олгох модуль цахим сургалт, цахим уралдаанд 470 гэр бүл оролцлоо. Байгууллага бүрийн гэр бүлийн зөвлөл албан хаагчдын дунд цахим болон танхимаар 10 төрлийн сургалт, арга хэмжээг зохион байгуулж 600 гаруй албан хаагч хамрагдлаа. Аймгийн ГБХЗХГазар , Цагдаагийн	100

						газартай хамтран Хүүхдэд ээлтэй хөрш 14 хоногийн аян зохион байгуулж Хүүхдийг хүчирхийлэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор 2 төрлийн 3000 гаруй гарын авлагыг эцэг эхчүүдэд хүргүүлж, Хүүхдэд ээлтэй хөрш байя нөлөөллийн зурагт ханыг бүтээж, гудамж бүрт хүүхдийн хүчирхийллийг мэдэгдэх утасны мэдээлэл бүхий 150 ширхэг зурагт хуудсыг байрлуулж, ахмад настан , жирэмсэн эмэгтэй, ХБ-тэй 90 иргэнд "Хүүхдийн эрх, хамгаалал ба зөрчлийн тухай хууль", "Гэр бүлийн хүчирхийлэл", "Хүүхэд хүмүүжлийн эерэг арга" сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж, 105000 төгрөг зарцууллаа.	
			Хамрагдсан гэр бүлийн тоо	3550	4260	Гэр бүлийн боловсрол олгох модуль цахим сургалт, цахим уралдаан, нөлөөллийн ажилд 3789 гэр бүл оролцлоо.	
3	Зорилтот бүлгийн гэр бүлд чиглэсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх		Эрсдэлтэй эрхийн бууралт	684	654	НҮБ, Японы хүүхдийг ивээх сан, ХНХЯамнаас зохион байгуулж буй нийгмийн ажлын инновац төслийн уралдаанд тавиул, түр асран хамгаалагчгүй\ өрх толгойлсон хүүхдүүдэд гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, нийгэм сэтгэл зүйн дэмжлэг үзүүлэх зорилготой “Солонгон хөтөч” төсөл шалгарч 1,2-р шатанд хэрэгжүүлэх 10,970,000 төгрөгний үйл ажиллагаа явуулах санхүүжилтийг авч Сайнцагаан сумын 15 тавиул, өрх толгойлсон хүүхдүүдэд дэмжлэг үзүүлж ажиллалаа. Төслийн үр дүнгийн талаар 3 цахим контент хийж сурталчиллаа. Хүүхдийн тусламжийн 108 утсаар 14 хүүхдийн эрхийн зөрчилтэй холбоотой дуудлага мэдээлэл ирсэн бөгөөд дуудлага мэдээллийн дагуу сумын хамтарсан багийн гишүүд нийгмийн ажлын үйлчилгээ үзүүллээ. Хамтарсан баг 4 удаа хурал хийж, Архины хамааралтай эхийн асрамжинд байдаг 0-9 насны 3 хүүхдийг ХЭҮТөв болон эмээ, төрсөн эцгийн асрамжинд шилжүүлж аюулгүй байдлыг хангаж ажиллалаа. Сумын хэмжээнд эрсдэлд нөхцөлд амьдарч байгаа 37 хүүхдийн судалгааг хамтарсан багаар гаргаж байнгын хяналтандаа авч хүүхдийн эрх зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлж ажиллаж байна. Сумын ГХУСАЗСЗөвлөл, Цагдаагийн	70

						<p>газартай хамтран “Хяная, шалгая” тусгай арга хэмжээг Гэр бүлийн хүчирхийллийн хор уршгийн талаарх иргэдийн мэдлэгийг дээшлүүлэх, гэр бүлийн хүчирхийлэгч болон хүчирхийллийн хохирогчийн зан төлөвийг өөрчлөх, хүчирхийллийг үл тэвчих хандлагыг төлөвшүүлэх хохирогчийн эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор зохион байгууллаа.</p> <p>ГХУСАЗСЗөвлөл хамтарсан багийн гишүүд хамтран гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй өрхүүд болон хүүхдийн тусламжийн 108 утсаар дуудлага мэдээлэл өгсөн 25 өрхүүдэд хяналт хийлээ.ЭДЦСургууль хүүхдийн эрх, хамгаалал, тэдний аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр нийт 15 үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлж, 3646 сурагч эцэг эхийг хамруулан нийт 1.975.670 төгрөгний дэмжих үйлчилгээ хүргэсэн байна. Хүмүүнлэг сургуулийн НУЗАН-тэй хамтран “ Хүн бай” аяныг зохион байгуулж 28 өрхийн 32 зорилтот бүлгийн хүүхдэд нүүрс, аргал болон хүнсний тусламжийн багц хүргэв. 3, 4-р цэцэрлэг БШУС-ын А\162 дугаар тушаалын дагуу хүнс тэжээлийн дутагдалд орох эрсдэлтэй цэцэрлэгийнхээ зорилтот бүлгийн 26 айлаар Аймгийн “Улаан загалмай” нийгэмлэгийн ажилтан, нярав нягтлан, бүлгийн багш нар очиж нөхцөл байдалтай нь танилцаж хүүхдүүдэд хүнсний 24 нэр төрлийн 3,2 сая төгрөгийн тусламж үзүүллээ.</p>	
4	Хүүхдийн өмнө үүрэг хүлээгчдийг чадваржуулах сургалт зохион байгуулах		Хамрагдалтын хувь	80	85	<p>Байгууллага бүрийн гэр бүлийн зөвлөл албан хаагчдын дунд цахим болон танхимаар 10 төрлийн сургалт, арга хэмжээг зохион байгуулж 600 гаруй албан хаагч хамрагдлаа. ГБХЗХГ-аас зохион байгуулсан Хамтарсан багийн гишүүдийг арга зүйгээр хангах 3 өдрийн цахим сургалтанд сумын Хамтарсан багийн 36 гишүүдийг хамрууллаа. Сургалтаар Хүний хөгжлийн үе шат, ХХ-ын тухай үндсэн ойлголт, багийн даргын үүрэг оролцоо. ГБХ, ХХ-ын үйлчилгээ үзүүлэх, ХХ-ийн эерэг аргууд, онцгой байдлын үеийн сэтгэлзүй, ХБИ-тэй ажиллах аргазүй, Бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн хүүхэдтэй</p>	70

							ажиллах, архины асуудалтай гэр бүлтэй ажиллах аргазүйн талаарх мэдлэгээ нэмэгдүүллээ.	
Хэрэгжилт- 87.5%								
Ерөнхий чиг үүргийн нэр: 9 Хүн амын нийгэм-соёлын үйлчилгээ								
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 1 Биеийн тамир, спортыг хөгжүүлэх								
Зорилт	1	Хүн амын бие бялдрын хөгжил, чийрэгжилтийн түвшин тогтоох сорилд хамрагдагчдын А, В үнэлгээтэй иргэд 2019 онд 21.9 хувьтай байсныг 2024 онд 33.9 хувьд хүргэнэ.		Сорилд хамрагдагчдын А, В үнэлгээтэй иргэдийн эзлэх хувь	21.9	24.9	03-64 насны 1095 иргэнийг хамруулан, сорилд хамрагдсан иргэдээс 602 буюу А-55%, 493 буюу В-45% иргэн үнэлэгдлээ	70
Арга хэмжээ	1	Иргэдийг нийтийн биеийн тамираар хичээллүүлэх		Нийтийн биеийн тамираар тогтмол хичээллэгчдийн тоо	25193	25921	Кросс-2021 гүйлтийн тэмцээнийг 18-24 , 25-34, 35-45 насны ангилалаар 3000-5000м зайд САХ-нд 2021.11.13-ны өдөр зохион байгуулж нийт 73 тамирчид оролцож 17 шагналт байранд 720000 төгрөгийг засаг даргын нөөц хөрөнгөөс зарцууллаа. “Соёлын яам, Засгийн газрын тохируулагч агентлаг Биеийн тамир, спортын улсын хороо, аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Биеийн тамир, спортын газар хамтран Ардын хувьсгалын 100 жилийн ойн хүрээнд Дундговь аймгийн “Иргэдийн наадам”-д 114 тамирчин 3 төрөлд оролцож , нэгдсэн дүнгээр 13 оноогоор Сайнцагаан сумын 7,3,4-р багийн хамт олон шалгарч Шилжин явах цомын эзэд боллоо. Нийт 3 баг 9 шагналт байранд шалгарлаа. БТСГ-аас зохион байгуулсан Цахим гимнастрада биеийн тамирын арга хэмжээний 6 төрөлд оролцож, 12 шагналт байранд шалгарлаа.	70
	2	Иргэдийг эрүүл амьдралын идэвхтэй дасгал хөдөлгөөнөөр тогтмол хичээллүүлэх		Идэвхтэй дасгал хөдөлгөөнөөр тогтмол хичээллэгчдийн тоо	8125	9180	Фитнесс, спинниг, өглөөний алхалт, гүйлт, дугуйгаар хичээллэгсэдийн тоо нэмэгдэж иргэдийн 15% тогтмол идэвхтэй дасгал хөдөлгөөнөөр хичээллэж байна.	70
	3	Биеийн тамир, спортын салбарын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх		Спорт хамтлагуудтай хамтран зохион байгуулсан үйл	26	29	БТСГ, ЭМГ азраас биеийн дархлааг дэмжих “ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЦАХИМ ГҮЙЛТ-2021” улсын уралдааны танилцуулга сургалтыг багийн нийгмийн ажилтнууд, байгууллагуудын спорт хамтлагийн ахлагч нарын дунд зохион байгуулж, төрийн байгууллагуудын 500	70

				ажиллагааны тоо			гаруй албан хаагчид, суралцагчид хамрагдлаа. Аймаг сумын засаг даргын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн хүрээнд гүйлтийн спортод татан оролцуулах, сурталчилах зорилгоор сумын засаг даргын А/190 тоот захирамжаар сумын иргэдийн дунд гүйлтийн тэмцээнийг БТСГ-аас гаргасан удирдамжийн дагуу хамтран зохион байгууллаа.	
	4	Спортын төрлүүдийг орон нутагт дэмжин хөгжүүлэх		Зохион байгуулсан спортын төрлийн тоо	7	-	Ерөнхий боловсролын 5 сургууль бүрт дасгалжуулагч багш бэлтгэгдэн ажиллаж байна. Сумын ЕБС-иудын дунд 3:3 төрлөөр тэмцээн зохион байгуулж 24 баг буюу 72 тамирчин оролцож, Цэгц билиг сургуулийн эрэгтэй баг тамирчид эхний 3 байр, эмэгтэй багаас Мандал сургуулийн 2 баг 1, 2, Цэгцбилиг-3 байранд шалгарлаа. ДУНДГОВЬ АВЛИГАГҮЙ ХӨГЖИНӨ УРИАЛГЫН ХҮРЭЭНД "ЗХЗ САГСАН БӨМБӨГ"-тэмцээнд 19 баг буюу 57 тамирчин оролцож, Эрэгтэй төрөлд Хүмүүнлэг сургууль, эмэгтэй төрөлд Мандал сургууль, ГИЦСургуулийн багууд шагналт байран шалгарлаа. Шилдэг тоглогчоор Мандал сургуулийн багш Нарангэрэл шалгарлаа.	70
				3х3 спортын төрлөөр хичээллэгчдийн тоо	4000	4300	Хаан банкны 68.5 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 3:3 стандартын талбайтай болж, Мандал сургууль ашиглалт хамгаалалтыг хариуцаж байна. Хичээллэгсэдийн тоо 96	
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 2 Орон нутгийн хэмжээнд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах								
Зорилт	1	Жендэрийн тэгш бус байдлын индексийг 2019 онд 0,825 байгааг 2024 онд 0,829 хувьд хүргэнэ.		Жендэрийн тэгш бус байдлын индексийн түвшин	0,825	0,826	2020 онд Сайнцагаан сумын хүн амын тоо 16150 /эрэгтэй-7722, эмэгтэй-8428/ байна. Сумын 9 баг 2021 онд нийт 9600 гаруй /давхардсан тоогоор, хүүхэд ороогүй/ иргэнд төрийн үйлчилгээ болон бусад үйл ажиллагаа арга хэмжээнд оролцуулж, хамрууллаа. Сумын ИТХурал, ЗДТГазар нь нийт 43 албан хаагчтай бөгөөд 22 эрэгтэй, 21 эмэгтэй албан хаагч ажиллаж хүйсийн тэнцвэрт байдал хэвийн. Үүнээс удирдах 7 /5 эр, 2 эмэгтэй/, гүйцэтгэх 25 /эр 10, эм-15/, туслах 9 /7 эр, 2 эм/ албан хаагч тус тус ажиллаж байна.	70
	1	Төрийн албан хаагчдыг жендерийн ахисан түвшний сургалтад хамруулах		онлайн сургалтад	15	30	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн ахисан шатны сургалтанд төрийн албан хаагчдыг	100

			хамрагдсан ТАХ-ын тоо			хамруулж, сумын төрийн байгууллагуудын 170 албан хаагч хамрагдаж сертификат авсан байна.	
2	Хөвгүүд, эрэгтэйчүүдийн эрүүл зөв аж төрөх мэдлэг, хандлага, дадлыг төлөвшүүлэх арга хэмжээ зохион байгуулах		Хөвгүүд, эрэгтэйчүүдийг хамруулсан үйл ажиллагааны тоо	1	2	<p>Хүүхдийг зодож шийтгэхийн эсрэг дэлхийн өдөр, Хүүхдийн хүчирхийллээс хамгаалах олон улсын өдөр, Хүүхдийн тусламжийн утасны өдөр, Олон улсын Хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдөр, Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрийг устгах өдрүүдийг цахимаар болон гарын авлага, брошур гудамж талбай, олон нийтийн газар байршуулж сурталчиллаа.</p> <p>Цагдаагийн газрын Биечилсэн хяналт тусгай арга хэмжээг Нийгмийн бодлогын мэргэжилтэн, Арвижих, Боржигон багийн засаг дарга нар хамтран зохион байгуулж сумын нутаг дэвсгэрт ахуйн хүрээний архидалттай, гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй өрх, цагдаад зөрчлийн болон гэмт хэргийн дуудлага мэдээлэл өгсөн 20 иргэнд хяналт, цаашид дахин зөрчил гаргахгүй байх баталгаа гаргуулж, хуулийн мэдээ мэдээллийг өгч ажиллалаа.</p> <p>Малчин эрэгтэйчүүдийн дунд өргөнөөр хэрэглэж байгаа мотоциклийн хэрэглээг бууруулах зорилгоор Мотоциклоор биш мориороо малаа хариулья уриалга гаргаж хэвлэл мэдээллийн ажилтан 4 төрлийн постер бэлтгэн сумын цахим хуудсанд байршуулж, харъяа байгууллага болон иргэд Like, share хийсэн байна. Хөдөөгийн багийн дарга нар иргэдэд уриалга хүргэж ажиллалаа. 3500 гаруй иргэн мэдээллийг үзэж, 36 гаруй иргэн share хийсэн байна. Мөн Адуучин тэмцээнийг 4 төрлөөр зохион байгуулж 20 иргэн оролцлоо.</p>	70
			Эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан эрэгтэй албан хаагчдын хувь	40	50	<p>Сумын хэмжээнд 16 төрийн байгууллагад 663 албан хаагчаас 137 эрэгтэй албан хаагчтай. Эрэгтэй албан хаагчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 1-2 удаа 90% хамрууллаа. Би жендэрийн хэвшмэл ойлголтын эсрэг байна аян"-ы хүрээнд Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн үзлэг зохион байгуулах ажлыг Сумын ЭМТ, Өлзийт , Боржигон мандал ӨЭМТөвүүдтэй хамтран зохион байгуулж, 137 эрэгтэй албан хаагчаас 96 нь хамрагдаж, Шээс, элэгний В, С, сахарын шинжилгээ авч, ерөнхий үзлэгт хамруулж, албан хаагч бүрт</p>	

							дүгнэлт гарган, өвчлөлтэй гарсан албан хаагчдад эмийн жор олгож, 2-р шатлалын эмнэлэгт үзүүлэх зөвлөгөө өгч ажиллалаа. Сумын харъяа төсөвт 14 байгууллага, сумын ЗДТГазар албан хаагчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах тухай дотоод журамд 100% тусган ажиллаж байна. Энэ онд 123 эрэгтэй албан хаагчдыг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 2 удаа хамрууллаа. 3-р цэцэрлэг 29 албан хаагчаа Улаанбаатар хотын СОНГДО эмнэлэгт эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулан 2193000 төгрөг зарцууллаа.	
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 4 Соёлын өвийг хамгаалах								
Зорилт	1	Шинээр 300 гаруй соёлын өвийг илрүүлэн, бүртгэн баримтжуулж, хамгаалалтад авна.	Хамгаалалтад авсан түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалын тоо	154	185	2021 оны Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалын улсын тооллогыг аймгийн Музейтэй хамтран 44 газрыг тоолж, шинээр 30 түүхийн үл хөдлөх дурсгалт газрыг илрүүлэн нийт 74 түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт газрыг мэдээллийн санд орууллаа.	70	
			Бүртгэлд авсан өвлөн уламжлагчийн тоо	15	18	Сумын хэмжээнд соёлын өвлөн уламжлагчийн бүртгэлтэй 29 иргэн байна:		
			Шинээр бүртгэл хяналтад авсан түүх соёлын хөдлөх дурсгалын тоо	115	138	Байхгүй.		
Арга хэмжээ	1	Соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг өргөжүүлэх	Соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааны тоо	1431	1720	"СОЁЛЫН БИЕТ БУС ӨВИЙГ ӨВЛӨН УЛАМЖЛАГЧДААРАА БАХАРХАЦГААЯ" цахим уралдаанд 18 бүтээл 5 бүтээл шалгарч урамшууллаа. "ДУУ ХУУР БИДНИЙ ӨВ СОЁЛ-2021" аймгийн ардын урлагийн наадмын "УЛАМЖЛАЛТ ГАР УРЛАЛ"-ын төрөлд 14 сумын 50 өвлөн уламжлагч 7 төрлөөр өрсөлдөж Тэргүүн байранд шалгарч, тус сум "Дуу хуур бидний соёл 2021" аймгийн урлагийн наадмын уралдаанд гутгаар байранд шалгарлаа. Сурагчдыг түүх өв соёлыг таниулан мэдүүлэх зорилгоор Л.Уранбайгаль багшийн санаачлан "Амьдрах ухааны өргөө" болон сургуулийн музейг бага дунд ангийн 329 сурагчдад үзэж сонирхууллаа. "Номын баяр" өдөрлөг арга	70	

						<p>хэмжээг Монгол улсын гавьяат багш 3.Цэвээнравдантай хамтран зохион байгууллаа. Мартаж үл болох Соёлын өв номыг гаргаж соёлын өвийн талаар олон нийтэд сурталчиллаа. Сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа соёлын байгууллагуудын бүх нийтийн соёл урлагийн боловсролыг дээшлүүлэх зорилгоор зохион байгуулсан дугуйлан, үзвэр үйлчилгээнд иргэдийн 35% хамрагдлаа. Сумын засаг даргын А/44 дугаар захиражаар Үндэсний бичиг III хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хэсгийг байгуулан, 5 зорилтын хүрээнд 22 ажил, арга хэмжээг 90% хэрэгжүүллээ. Төрийн албан хаагчдын монгол хэл бичгийн мэдлэгийн түвшинг дээшлүүлэх ажлын байрны сургалтыг сумын ЗДТГ болон харъяа төсөвт байгууллагууд эхлүүд байна. Сумын хэмжээнд 586 албан хаагч анхан болон дунд шатны цахим болон багц сургалтанд хамрагдаж байна. 370 албан хаагч Модуль сургалтанд хамрагдаж батламж авлаа. Байгууллага бүр дотоод орчиндоо хос бичгээр хаягжуулалт хийлээ. Дунд шатны 34 албан хаагчийг цахимд монгол бичгээр бичвэр боловсруулах сургалтанд хамрууллаа. Сумын ЗДТГазар, Тэнгэрийн татлага ТББ-тай хамтран Цахим бичвэрийн сургалтанд 10 байгууллагын 13 бичиг хэргийн ажилтнуудад 24 цагийн модуль сургалтыг зохион байгуулж, Батламж гардуулж, сурч мэдсэн зүйлээр үзэсгэлэн гаргалаа. Сумын харъяа төсөвт байгууллагуудын албан хаагчдын дунд анхан, дунд шатны ангилалаар унших, цээжээр бичих төрлөөр уралдааныг 2 шатны ангиалаар зохион байгуулж Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 420000 төгрөг зарцууллаа. “Эх хэлний өдөр”-ийг тохиолдуулан “Тэнгэрийн зурлага” Монгол бичгийн хичээнгүй, сайхан бичгийн уралдааныг 2 насны ангилалаар 15 бүтээлийг сумын Хэлний бодлогын салбар зөвлөл шалгаруулан шагнаж урамшууллаа. Уралдаанд засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 180000 төгрөг зарцууллаа.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--

	3	Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалуудыг сумын гэрээт хамгаалагчтай болгох		Сумдын гэрээт хамгаалагчдын тоо	0	15	Далай багт орших Хаалгын хадны орчмын орон нутгийн тусгай хамгаалалтай газрын 11 иргэнтэй түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт газрыг хамгаалах талаар сургалт мэдээлэл өгч, гэрээ байгуулан хамтран ажиллаж байна.	30
Зорилт	2	2020 онд аймгийн нийт өрхийн 38.1 хувь нь угийн бичиг хөтөлж байгааг 2024 онд 24 хувиар нэмэгдүүлнэ.		Угийн бичгээ хөтөлсөн өрхийн эзлэх хувь	38.1	44.1	2604 өрх буюу 55% нь угийн бичигтэй болсон байна.	100
Арга хэмжээ	1	Иргэдийг угийн бичгийн сургалтад хамруулах		Сургалтад хамрагдсан иргэдийн тоо	8149	9149	Угийн бичиг хөтлөх талаар цахим мэдээ мэдээллийг сумын сайт болон багийн цахим хуудсаар дамжуулан иргэдэд мэдээлэл өгч шинээр 20 өрх угийн бичгээ хөтлөж эхлээд байна	30
	2	Угийн бичиг хөтлөлтийн ажлын үр дүнг тусгай болзол, журмын дагуу дүгнэх		Дүгнэх үйл ажиллагаанд хамруулсан сумын тоо	0	15	Журам батлагдаагүй.	ҮБ
	3	Угийн бичиг хөтлөлтийн ажлын тайлант үзэсгэлэнг зохион байгуулах		Шинээр угийн бичгээ хөтөлж, өдөрлөгт оролцсон өрхийн тоо	0	140	Өндөржүүлсэн бэлэн байдал зарласантай холбогдуулан зохион байгуулагдаагүй.	ҮБ
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 5 Хүн амд боловсролын үйлчилгээ үзүүлэх								
Зорилт	1							
Арга хэмжээ	1	Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх		СӨБ-ын хамран сургалтын хувь	72,5	73	2020-2021 оны хичээлийн жилд 8 цэцэрлэгт 2-5 насны 1398, 2021-2022 оны хичээлийн жилд 4-5 насны 733 хүүхэд хамрагдаж хамран сургалт 90% байна	100
	2	Сайнцагаан, Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, Адаацаг, Хулд, Цагаандэлгэр суманд шинээр цэцэрлэгийн барилга барих		Шинээр ашиглалтад орсон цэцэрлэгийн тоо	2	-	Цэцэрлэг баригдаагүй.	ҮБ
	3	Шаардлагатай сумдуудад хувилбарт сургалтыг зохион байгуулах		Хувилбарт сургалтад хамрагдсан хүүхдийн тоо	-	250	Хувилбарт сургалт зохион байгуулагдаагүй.	ҮБ
	4	ЕБС-ийн бага, суурь боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх		Бага, суурь боловсролын	91.6	93	Ерөнхий боловсролын 4 сургуулийн бага ангийн 13 бүлэгт 388 суралцагч 111% , суурь боловсрол	100

			хамран сургалтын хувь			олгох 5 сургуулийн 10 бүлэгт 297 суралцаг 132.5% хамрагдлаа.	
5	Сайнцагаан, Сайхан-Овоо, Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, сумдад шинээр сургуулийн барилга барих		Шинээр ашиглалтад орсон сургуулийн тоо	2	0	Улсын төсвийн 10.5 тэр бумын хөрөнгө оруулалтаар ГИЦС-ийн барилгыг ашиглалтанд оруулах бөгөөд энэ онд 2.7 тэр бумын хөрөнгөөр барилгын суурийн цутгалтыг СНВJ ХХК хийж гүйцэтгэлээ	70
6	Сургууль бүрт хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах танхим байгуулах		Танхимын тоо	-	2	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах дэмжлэгийн багийг Мандал, ЭДЦС байгуулан журмын дагуу ажиллаж байна. ЭДЦСургууль Хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдын сурах орчин нөхцлийг бүрдүүлэн, Мандал сургууль БШУЯ-ны Хүүхэд хөгжлийн танхим аймгийн жишиг кабинетыг 30 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар байгууллаа. ГИЦСургууль дэлхийн банкны 10 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар тоног төхөөрөмж авч 1 кабинет, Хүмүүнлэг сургууль хими, биологийн кабинетыг тохижуулж, гэрчилгээжүүллээ.	70
7	Сургууль бүрт байгалийн ухааны хичээлийн кабинет байгуулах		Байгуулсан кабинетын тоо	3	4	ГИЦСургууль дэлхийн банкны 10 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар тоног төхөөрөмж авч 1 кабинет, Хүмүүнлэг сургууль хими, биологийн кабинетыг тохижуулж, гэрчилгээжүүллээ. Цэгцбилиг сургууль 0.8 сая төгрөгийн ном сурах бичгээр байгалийн ухааны кабинетыг хангасан байна.Цэгцбилиг сургууль төгсөгчдийн дэмжлэгээр Мэдээлэл зүйн танхимыг 62.000.000 төгрөгийн хөрөнгөөр иж бүрэн тохижууллаа.	70
8	Оюутан суралцагчтай гэрээ хийх замаар нэн шаардлагатай мэргэжлийн багшийн хангалтыг нэмэгдүүлэх		Гэрээ байгуулсан оюутны тоо	-	6	Аймгийн ИТХ-ын 06-р тогтоолоор батлагдсан Хүний нөөцийг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийн хүрээнд эрүүл мэндийн чиглэлээр сурч буй 9, боловсролын чиглэлээр сурч буй 3 оюутанд нийт 25,8 сая төгрөгний сургалтын төлбөрийн дэмжлэг үзүүлж 2022 оноос орон нутагтаа ирж ажиллах гэрээ байгууллаа.	100
9	Гадаад хэл болон байгалийн ухааны судлагдахууны багш нарыг гадаад улсад болон дотоодод урт хугацаанд мэргэжил дээшлүүлэх		Мэргэжил дээшлүүлсэн багшийн тоо	4	6	БМДИ-ээс зохион байгуулсан сонголтод сургалт, ажлын байрны сургалтуудад гадаад хэл, байгалийн ухааны 67 багш цахим болон танхимын сургалтанд хамрагдлаа	100

	10	Багшийн хөгжлийг дэмжсэн олон талт арга хэмжээг зохион байгуулж тэргүүн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлэх		ментор багшийн эзлэх хувь	12,5	14,0	Сумын хэмжээнд МУЗөвлөх зэрэгтэй-8, тэргүүлэх зэрэгтэй багш-42 ажиллаж байна. Тэргүүлэх, зөвлөх зэрэгтэй болон ментор багшийн эзлэх хувь 17%-тай байна.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр: 6 Хүн амын эрүүл мэндийг хамгаалах, дэмжих								
Зорилт	1	Эмнэлэгүүдийн ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулж, тоног төхөөрөмжийн хангалт 2019 онд 85.0 байсныг 2024 онд 86.7 хувьд хүргэнэ.		Нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн хангалт	85.0	85.6	Эрүүл мэндийн цахим харилцааны нөхцлийг бүрдүүлэн 4 компьютерээр хангалаа. ОНХСангийн 9.7 сая төгрөгийн хөрөнгөөр сумын ЭМТөвд нярай шарлага, зүрхний бичлэгийн аппарат, 3 үйлдэлт принтерээр хангалаа.	100
Зорилт	2	Орчин үеийн дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлснээр эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын үзүүлэлтийг 2020 онд 83.0 байсныг 2024 онд 85.0 хүргэнэ.		Чанарын үзүүлэлт	83.0	83.5	Сумын ЭМТөв Дерма апплейкешн ашиглан аймгийн Нэгдсэн эмнэлэгийн арьсны эмч нартай холбогдон зөвлөгөө заавар авч арьсны өвчлөлтэй 10 иргэнд 2-р шатлалын эрүүл мэндийн үйлчилгээг үзүүллээ. Эрүүл мэндийн цахим харилцааны нөхцлийг бүрдүүлэн 4 компьютерээр хангалаа.	70
Арга хэмжээ	1	Явуулын тусламж, үйлчилгээгээр алслагдсан сум багийн иргэдийг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах		Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан иргэд	29.7	30.4	Сайнцагаан ЭМТ нь хөдөөгийн 4 багийн алслагдсан аймаг суманд отор нүүдлээр явж байгаа 372 айлын 625 иргэдэд 7 хоногийн турш явуулын эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж ажиллалаа.Тус үзлэгээр эмчийн үзлэг болон түргэвчилсэн шинжилгээ хийгдлээ.	70
				Өвчлөл илэрсэн иргэдийн эрүүлжилт	26.0	27.0	Явуулын багаар тусламж үйлчилгээ үзүүлэх явцад илэрсэн өвчлөл дундаас Бөөр шээсний замын болон Зүрх судасны өвчлөл тэргүүлж илэрсэн өвчлөлийг 46,2 хувьтай эрүүлжилт тооцож ажиллалаа.	
	2	Сумдын эрүүл мэндийн төвүүдийг мобайл технологиор хангах		Хангагдсан сумдын тоо	4	3	Сайнцагаан сумын Эрүүл мэндийн төв нь мобайл технологиор хангагдаагүй.	ҮБ
	3	Олон улсын эмнэл зүйн UP TO DATE 'програмыг эмч бүр ашиглах,алсын зайн оношлогоо, зөвлөгөө авах нөхцөлийг бүрдүүлж эмч нарыг компьютер тоног төхөөрөмжөөр хангах		Ашиглалтын хувь	0	60	Шинээр нэвтэрч буй UP TO DATE олон улсын программын сургалтанд багийн 5 эмч,дүн бүртгэл,вакцинонот нар 1 өдрийн 4 багийн сургалтанд хамрагдаж үйл ажиллагаандаа 100% ашиглаж байна.	70

	4	Эхийн эндэгдэлгүй ажиллаж, хүүхдийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулж 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах		Эхийн эндэгдэл /100 000 амьд төрөлт/	0	0	325 жирэмсэн эх шинээр хяналтанд авч эрт хяналтанд -280 , хожуу хяналтанд -34 орж, эрт хяналтын хувь-86%-тай байна.	70
				5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрөлт/	10.0	9.8	Хүүхдэд үзүүлэх тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулснаар 0-5 насны хүүхдийн эндэгдэлгүй ажиллан, үүнээс 0-5 насны 2250 хүүхдийн гэрийн эргэлт хийхээс 1173 удаа хүүхдийн өсөлт бойжилтыг үнэлж зөвлөгөө өгч 52.5%-ийг хамрууллаа.	
Зорилт	3	Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чадавхийг бэхжүүлж, эрүүл мэндэд ээлтэй орчин бүрдүүлэх замаар хүн амын халдварт бус өвчлөлийн түвшинг 2020 оны 7441.5 байсныг 2024 онд 7241.5 болгож бууруулна.		10000 хүн амд ногдох халдварт бус өвчлөлийн түвшин	7441.5	7391.5	Эрүүл мэндийн боловсролыг Эрүүл мэндийн төвийн цахим хуудас болон Малчдад илгээх захидалаараа дамжуулан нийт 1050 хүнийг хамруулаад байна. Халдварт бус өвчний илрүүлэг үзлэгт зорилтот бүлгийн Халдварт бус өвчний илрүүлэг үзлэгт зорилтот бүлгийн Артерийн гипертензид 2798 иргэнээс 2922 иргэн хамрагдаж 104 %, Чихрийн шижинд 2970 иргэнээс 3015 хамрагдаж 101 %, Хөхний илрүүлэг үзлэгт 2931 иргэнээс 1505 хамрагдаж 53%, Умайн хүзүүний хавдарын илрүүлэг үзлэгт 843 иргэнээс 484 иргэн хамрагдаж 57%-тай байна. Халдварт өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт зорилтот бүлгийн иргэдээс Элэгний В,С вирус шинжилгээнд 3831 иргэнээс 1615 иргэн буюу 42 %, Дох , Тэмбүүгийн шинжилгээнд 837 иргэн хамрагдаж, 7 иргэн эерэг , Сүрьеэгийн шинжилгээнд 208 иргэн хамрагдлаа.	30
Арга хэмжээ	1	Иргэн, өрх гэр бүл, байгууллага, хамт олонд түшиглэн эрүүл мэндэд ээлтэй орчинг бүрдүүлэх.		Эрүүл мэндийг дэмжигч эрүүл мэндээ дээдлэгч иргэний тоо	37	40	“Эрүүл мэндийг дээдлэгч” иргэнийг шалгаруулах болзолт уралдааны удирдаж ирүүлсэн материалыг хянаж 3 иргэнийг тодруулан өргөмжлөл дурсгалын зүйлээр шагнаж урамшууллаа.	70
				Хог хаягдлын автоклаваар хангагдсан ЭМБ-ын тоо	0	1	Эрүүл мэндийн төв нь хог хаягдлын автоклаваар хангагдаагүй.	
	2	Хүн амын дунд өвчлөл, нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болж буй өвчлөлийг бууруулах олон талт арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх .		Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан хүн амын хувь	29.7	33.3	Амбулаторийн тусламж үйлчилгээнд 12696 иргэн буюу 78% урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдлаа.	70

			Эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалтын хувь	57.8	60.2	Халдварт бус өвчний илрүүлэг үзлэгт зорилтот бүлгийн Артерийн гипертензид 2798 иргэнээс 2922 иргэн хамрагдаж 104 %, Чихрийн шижинд 2970 иргэнээс 3015 хамрагдаж 101 %, Хөхний илрүүлэг үзлэгт 2931 иргэнээс 1505 хамрагдаж 53%, Умайн хүзүүний хавдарын илрүүлэг үзлэгт 843 иргэнээс 484 иргэн хамрагдаж 57%-тай байна.	
			Эрүүл мэндийн боловсрол олгосон хүн амын эзлэх хувь	59.4	64.4	Эрүүл мэндийн боловсрол олгох чиглэлээр 6885 иргэнийг танхимийн болон цахим мэдээлэл, сурталчилгаанд хамрууллаа. Цахимаар мэдээлэлд: өсвөр үеийн эрүүл мэндийн чиглэлээр 1115, зөв хооллолтын чиглэлээр 408, дасгал хөдөлгөөний чиглэлээр 360, архи тамхины чиглэлээр 235, эрүүл мэндийн даатгалын чиглэлээр 162, халдварт бус өвчний чиглэлээр 189, сүрьеэ БЗДХӨ чиглэлээр 105 иргэнд тус тус сургалт, зөвлөгөө зөвлөмжийг цахимаар хүргэлээ. Хөдөөгийн багт 2 удаагийн тойролтоор 8 төрлийн мэдээлэл, яаралтай үед холбогдох утасны жагсаалт, “Малчдад илгээх захидал”-ыг 390, гэрийн ажиглалтанд буй иргэдийн зөвлөмжийг 780, ковид-19 урьдчилан сэргийлэх зөвлөмжийг 500, дуут сурталчилгааг гэр хорооллбн гудамж талбайгаар, 80 орчим ААНэгж, байгууллагад зөвлөгөө өгч, зөвлөмж байрлууллаа.	
	3	Нийгмийн эрүүл мэндийн онцгой байдлын үеийн нөөцийн бэлэн байдал, хариу арга хэмжээ шуурхай авах чадавхийг бүрдүүлэх, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, дархлаажуулах үйл ажиллагааг өргөжүүлэх.	Гамшгийн үеийн эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн хангалтын хувь	50.0	55.3	Ковид-19 халдвараас сэргийлэх, эмнэлэгийн тусламж үйлчилгээний бэлэн байдлыг хангаж ‘Тусгаарлах өрөө’-г бэлдэж 2 ор, бусад шаардлагатай тоног төхөөрөмж байрлууллаа. Ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах хамгаалах хувцас хэрэгслийн нөөцийг 7 нэр төрлийн 18550 ширхэг хувцас хэрэгсэл, эмийн нөөцийн хангамж 90.5%, Эм тариа, эмнэлгийн хэрэгсэлд 59.7 сая төгрөг зарцууллаа.	70
			Гамшгийн үеийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	78.0	80.0	Ковид 19 халдварын үед эм тариа эмнэлэгийн хэрэгслийн бэлэн байдлыг хангаж 91,5%-тай байна. Тоног төхөөрөмжийн нөөц хангалт 80 хувьтай.	
			Дархлаажуулалтын хамралтын хувь	94.4	95.0	Ковид-19 халдварын эсрэг дархлаажуулалт 85% явагдаж байна.	

Хэрэгжилт-74%

Ерөнхий чиг үүргийн нэр: 10 Хүнс, хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэл, худалдаа, үйлчилгээ

Үндсэн чиг үүргийн нэр: 1. Газар тариалангийн бодлого зохицуулалт: Газар тариалангийн тариалангийн үйлдвэрлэлийн тогтвортой хөгжлийг хангах, эрчимжүүлэх

Зорилт	1	Нэгж, га талбайгаас хураан авах ургацын хэмжээг 2020 онд онд 369 тн байсныг 2024 онд 467,8 тн-д хүргэх.		Төмс тариалсан талбайн хэмжээ	26,8	28	2021 онд 6.2 га-д төмс тариалж өмнөх оноос 0.5 га-аар тариалалт нэмэгдсэн.	100
				Хүнсний ногоо тариалсан талбайн хэмжээ	16,2	17,2	Энэ онд 6,5 га-д 11 нэр төрлийн хүнсний ногооны тариалалт хийгдэж өмнөх оноос 0.8 га-гаар тариалалт нэмэгдсэн.	
				Хураан авсан төмсний хэмжээ	238	256	Энэ онд 68,5 тн төмс хураан авлаа.	
				Хураан авсан хүнсний ногооны хэмжээ	131	138,2	14 нэр төрлийн 105,3 тн хүнсний ногоо хураан авсан нь өмнөх оноос 50,4 тн-оор нэмэгдсэн үр дүн гарч байна.	
Арга хэмжээ	1	Газар тариалангийн үйлдвэрлэлийн хөгжлийг хангах, төмс хүнсний ногооны ургацын хэмжээг 467,8 тонн-д хүргэх		Хураан авсан ургацын хэмжээ	369	394,2	Энэ онд нийтдээ 174,8 тн төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ ургац хураан авсан нь өмнөх оноос 46,6 тн ургацаар нэмэгдсэн үр дүн гарч байна.	100
	2	Техникийн шинэчлэлийг эрчимжүүлж, механикжилтын түвшинг нэмэгдүүлэх		Механикжилтийн түвшингийн өсөлт	8	8	ХХААХҮЯ-ны МААБХЗГ-ын “Шинэ хөдөө” төслөөр 140,688,450 төгрөгийн өртөг бүхий тоног төхөөрөмж усалгааны системийг хүлээн аваад байна.	100
	3	Хамгаалагдсан хөрсний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж хүн амыг жилийн турш шинэ ургацын нарийн ногоогоор тасралтгүй хангах		Тухайн жилд бий болсон хүлэмжийн тоо	76	5	Шинээр 7 хүлэмж нэмэгдэж 83 хүлэмжтэй	100
				Тариалсан талбайн хэмжээ	10029	600	Энэ онд хамгаалагдсан хөрсний үйлдвэрлэлийг 0,14 га-гаар нэмэгдүүлж нийтдээ 0,8733 га талбайд тариалалт хийсэн	
				хураан авсан ургацын хэмжээ	45	5	Энэ онд хүлэмжээс нийтдээ 9 нэр төрлийн 32,347 тн ургацыг хураан авсан нь өмнөх оноос 17 тн-оор нэмэгдсэн үр дүн гарч байна.	
4	Сайнцагаан суманд байгуулагдсан Өвлийн нарлаг хүлэмж”-ийг бүрэн хүчин		Талбайн ашиглалтын хувь	40	100	Өвлийн нарлаг хүлэмжийн 1200 мкв талбайг 100 хувь ашигласан.	100	

		чадлаар нь ажиллуулж хүн амын хүнсний нарийн ногооны хэрэгцээг тасралтгүй хангах		Хураан авсан ургацын хэмжээ	2,8	4,3	Өвлийн нарлаг хүлэмжээс 2 төрлийн 16,925 тн ногоо хураан авсан.	
	5	Газар тариалангийн үйлдвэрлэлд хөдөө аж ахуйн зохистой дадал нэвтрүүлэх		хамрагдсан хувийн хэвшлийн эзлэх хувь	-	1,4	ХАА-н зохистой дадал нэвтрүүлэх цахим сургалтанд мэргэжилтэн хамрагдсан.	70

Үндсэн чиг үүргийн нэр: 2. Хүнсний үйлдвэрийн хөгжлийн бодлого зохицуулалт: Хүнсний болон хоол үйлдвэрлэлд үнэ цэнийн болон кластерийн сүлжээг хөгжүүлэх, хүн амын хүнсний хангамжийг тогтворжуулах

Зорилт	1	Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний дотоодын үйлдвэрлэлийг 2020 онд 325,1тн байсныг нэмэгдүүлж 2024 онд 482,2 тн, хангамжийн хувийг 56,3 хувьд хүргэнэ.		Орон нутгийн үйлдвэрлэлийн хэмжээ	325,1	359,2	Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний дотоодын үйлдвэрлэлийг Мандалговь хүнс, Говийн гэгээ, Буриад талх, Өөөмж архад, Оргил бэйкэри зэрэг ААНэгжүүд үйлдвэрлэл эрхэлж байна. Дээрх ААНэгжүүд нь бууз-7400кг, талх-41250кг, нарийн боовболон хэвийн бовв-168584кг, хэрчсэн гурил-11240, чихэр-1840кг, кейкс-18900кг, цэвэршүүлсэн ус-654тн-ыг тус тус үйлдвэрлэлээ	100
				Хангамжийн хувь	37,8	40,2	Хангамж 42.4%-тай байна.	
Арга хэмжээ	1	Стандарт эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн үйлдвэр цехэд бэлтгэсэн мах, махан бүтээгдэхүүнийг хүн амын хэрэгцээнд нийлүүлэх		Үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн махны хэмжээ	321,4	353,5	ЭЭТМО, Их хайрхан мандал, Д.Оюунчимэг/Хувиараа/ гэсэн 3 мал нядалгааны газарт мах бэлтгэж байна. Тус суманд үйл ажиллагаа явуулдаг 6 ченж нарын бэлтгэсэн махны нөөц 12 сарын 01-ний өдрийн байдлаар адуу-2.5тн, тэмээ-2,3тн, үхэр-3.4тн, хонь-57.5тн, ямаа-54.4тонн байна.	70
	2	Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан сүүний хэмжээг нэмэгдүүлэх		Нийлүүлсэн сүүний хэмжээ	3,7	4,0	Одоогоор тус суманд сүү боловсруулах үйлдвэр байхгүй болно.	ҮБ
	3	Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний хангамжийг нэмэгдүүлэх		Махны хангалтын хувь	19,5	21,4	Махны нөөц 120.1 тн байна.	70
				Сүү хангалтын хувь	0,14	0,33	Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүн болох сүү /хуурай, шингэн/ 1.8тн байна./Хүнсний дэлгүүрүүдийн бараа татан авалтаас шалтгаалан хэлбэлздэг/	
			Төмсний хангалтын хувь	14,6	14,8	Ургац хураалт эхэлсэн цаг үетэй холбоотой одоогоор 19.7тн төмс худалдаалагдаж байна.		
			Хүнсний ногооны хангалтын хувь	3,6	3,7	Хүнсний ногооны хангалт 8.37тн байна.		

Үндсэн чиг үүргийн нэр: 3 Хөнгөн үйлдвэрийн хөгжлийн бодлого, зохицуулалт: Хөнгөн үйлдвэрийн салбарт экспортын баримжаатай болон импортыг орлох бүтээгдэхүүнийг нэмэгдүүлэх, үнэ цэнийн болон кластерын сүлжээг хөгжүүлэх

Зорилт	1	Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэлийн салбарт дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлж, Дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь 2019 онд 17,5 хувь байсныг 2024 онд 23.3 хувьд хүргэнэ.		ДНБ-д эзлэх хувийн өсөлт	17.5	18.9	Аймгийн ХОХБХэлтсээс гарна	ҮБ
Арга хэмжээ	1	Ноос угаах, арьс ширний анхан шатны тордолт хийх цех, үйлдвэр байгуулах		Тухайн жилд шинээр байгуулагдсан үйлдвэрийн тоо	1	2	Арьс, ширэн эдлэлийн жижиг цехэд 30 сая төгрөгийн зээл олгож 20 гаруй нэр төрлийн 500 гаруй бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж зах зээлд борлуулаад байна.	70
				Ажлын байрны тоо	20	20	Шинээр 2 иргэний ажлын байр нэмэгдсэн.	
	2	Дундговийн мах бодлогыг хэрэгжүүлж сумдад мал төхөөрөх, мах боловсруулах үйлдвэр байгуулах		Үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн махны хэмжээ	1	1,5	Олдох гурван эрдэнэ ХХК-д мах ангилах, боловсруулах, Тогтох мандал ХХК-д махны жижиглэн худалдаа зэргээр нийт 100 сая төгрөгийн зээл олгож 3 тн махыг ангилан савлаж зах зээлд борлуулсан байна.	100
				Мал төхөөрөх жижиг үйлдвэр	5	7	Мал төхөөрөх чиглэлээр зээл олгогдоогүй.	
Үндсэн чиг үүргийн нэр:4 Жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ, хоршооны хөгжлийн бодлого, зохицуулалт: Жижиг, дунд үйлдвэр, ахуйн үйлчилгээ, хоршоо, төрөлжүүлэн хөгжүүлж өрсөлдөх чадварыг сайжруулах, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх								
Зорилт	1	Жижиг дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хоршоог дэмжих зээл, санхүүжилтийн хэмжээг нэмэгдүүлж, 2020 онд шинэ ажлын байраар 28 иргэн хангагдсаныг 2024 онд 40-өөр нэмэгдүүлнэ.		Тухайн жилд олгосон зээлийн хэмжээ	470,4	500,0	2021 онд 7 иргэн, 5 ААН-д 459,2 сая төгрөгийн зээлийг олголоо.	100
				Шинэ үйлдвэр үйлчилгээний тоо	15	5	2021 онд шинээр 12 үйлдвэр, үйлчилгээ бий болсон	
				Ажлын байраар хангагдсан иргэний тоо	28	38	Байнгын ажлын байраар 16, түр ажлын байраар 36 иргэн хангагдсан.	
Арга хэмжээ	3	Барьцаа хөрөнгийн дутагдалтай жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчийн үйл ажиллагаанд шаардагдах санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх		Хөрөнгийн хэмжээ	1000	1100	За зээл ба бэлчээрийн удирдлагын хөгжил төслөөр барьцаа хөрөнгийн дутагдалтай 4 иргэнд 36 сая төгрөгийн зээл, СХС-аас насжилт өндөртэй зээлийн барьцааны үүргийг хангахааргүй барилга байгууламжийг барьцаалан 2 зээлдэгчид 80 сая төгрөгийн зээл нийт 116 сая төгрөгийн зээлийг олгоод байна.	100
				Ажлын байрны тоо	6	8	4 иргэн ажлын байраар хангагдлаа	

	4	Эдийн засгийн үр ашиг бүхий ажлын байр шинээр бий болгох, инновацид суурилсан жижиг дунд үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх		Шинээр байгуулагдсан үйлдвэр	3	4	5000 Тахианы аж ахуй, мах ангилах, савлах, боловсруулах, хүнсний ногооны 80 тн багтаамжтай зоорь, хүлэмжийн аж ахуй зэрэг 7 үйлдвэр үйлчилгээ бий болсон.	100
				Зарцуулсан хөрөнгө	100	130	Дээрх үйлдвэр үйлчилгээнд төслөөс 260 сая төгрөг зарцуулагдаад байна.	
				Ажлын байрны тоо	5	7	Байнгын 16, түр 36 ажлын байр бий болсон.	
	5	Орон нутагт үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүн борлуулалтын цэгийн шинээр байгуулж жижиг, дунд үйлдвэрийн зах зээлийг өргөтгөх, борлуулалтад дэмжлэг үзүүлэх		Борлуулалтын орлогын өсөлт	164	200	“Дундговьд үйлдвэрлэв” дэлгүүрээр орон нутагт үйлдвэрлэгдсэн 240 гаруй бараа бүтээгдэхүүн борлуулагдсан байна.	100
Үндсэн чиг үүргийн нэр:5 Мал аж ахуйн хөгжлийн бодлогын хэрэгжилтийг зохион байгуулах, зохицуулах: Мал аж ахуйн үйлдвэрлэл, бэлчээрийг зохистой ашиглах, хамгаалах, усан хангамийг сайжруулах, малыг байгаль цаг агаарын эрсдлээс хамгаалах, тэжээлийн хангамжийг нэмэгдүүлэх, малчны орлого нэмэгдүүлэх, малын генетик нөөцийн үйл ажиллагааг төлөвлөх, бүртгэх								
Зорилт	1	Малын тоог чанарт шилжүүлж биотехнологийн ололтыг 2024 онд 2300 малд нэвтрүүлнэ.		Хамрагдсан хонины тоо	0	300	Малын тоог чанарт шилжүүлэх ажлын хүрээнд аймгийн хэмжээнд биотехнологийн дэвшилтэт арга болох зохиомол хээлтүүлгийг Сайнцагаан омгийн хуцаар Сайнцагаан омгийн хээлтэгчид, цэвэр суффолк үүлдэрийн хуцаар нутгийн монгол 400 гаруй хонинд хийж гүйцэтгэлээ.	100
Арга хэмжээ	3	Бог малын хээлтүүлэгчийг мал үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээний нэгж болон хээлтүүлгийн бус үед эх сүргээс ялгах ажил зохион байгуулах		Ялган төвлөрүүлсэн хуц, ухны хувь	60	60	“Сайнцагаан” омгийн хээлтүүлэгчээр монгол үүлдрийн болон “Сайнцагаан” омгийн 200 хээлтэгчид, зохиомол хээлтүүлгийг хийлээ.	100
	4	Аймгийн тэмээ өсгөх бодлогыг хэрэгжүүлж бойжуулсан ботго тутамд урамшуулал олгох системийг орон нутгийн хэмжээнд зохион байгуулах		Урамшуулалд хамрагдсан ботгоны эзлэх хувь	0	0	2021 оны эцэст бойжуулсан ботгонд урамшуулал олгохоор шийдвэрлэсэн тул хугацаа болоогүй.	ҮБ
	5	Өндөршил омгийн адуу, Сайнцагаан омгийн хониноос үр авч Малын удмын сангийн үндэсний төвийн генийн санд хадгалах		Тухайн жилд хадгалсан үрийн хэмжээ	0	500	Малын удмын сангийн генийн санд “Сайнцагаан” омгийн 6 хуцны үрийг хадгалууллаа.	100

	6	Сайнцагаан омгийн хонинд зохиомол хээлтүүлэг хийх		Бойжуулсан төл	0	300	"Сайнцагаан" омгийн хээлтэгчид Сайнцагаан омгийн хээлтүүлэгчээр, Монгол үүлдрийн хээлтэгч хонинд "Суффолк" үүлдрийн хээлтүүлэгчээс үр авч хээлтүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Сумын хэмжээнд 400 гаруй хонинд зохиомол хээлтүүлгийн ажлыг хийлээ. Наран багт 1 хэсэгт, Тэвш багт 2 хэсэгт нийт 250 хээлтүүлэгч ялгалаа.	100
	7	Стандартын шаардлага хангасан цөм сүргийн ангийн хээлтэгч, хээлтүүлэгчийг ээмэгжүүлэн бүртгэж, бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд хамруулах		Тухайн жилд ээмэгжүүлж бүртгэлжүүлсэн мал	21000	2300 0	"Сайнцагаан" омгийн хонины цөм сүргийн хээлтүүлэгчид ангилалт хийсэн. Мөн омгийн 5000 хээлтэгч, хээлтүүлэгчийг үзлэг, ангилалтанд хамруулан, бүртгэлжүүлж, ээмэгжүүллээ. Тус сумын хөдөөгийн 4 багийн 1100 хонийг дахин давтагдашгүй хувийн дугаартай болгож, малын бүртгэл мэдээллийн санд оруулах ажил хийгдэж байна.	100
Арга хэмжээ	1	Бэлчээрийн болон эрчимжсэн мал аж ахуйг тогтвортой хөгжүүлэх, шинэ технологи, инновацийг нэвтрүүлэх		Сургалт мэдээллийн тоо	0	4	Швецарын хөгжлийн агентлагын "Ногоон алт-малын эрүүл мэнд" төслийн хүрээнд БАХ-ыг 3 багт үйл ажиллагаа явуулж байна. Цар тахлын улмаас сургалт зохион байгуулагдаагүй.	70
	2	ХАА-н үйлдвэрлэгчдийг бүлгийн зохион байгуулалтад оруулах, бий болсон бүлгүүдийг идэвхжүүлэх, бэхжүүлэхэд мэдлэг мэдээллийн дэмжлэг үзүүлэх		Хамрагдсан бүлэг нөхөрлөлийн тоо	10	50	Малчдын иргэний үүргийг хариуцлагуулах, Малын эрүүл мэндийн тухай, Малын генетик нөөцийн тухай хууль зэрэг гарын авлага бэлтгэн сумын пэйж хуудас багуудын цахим хуудсаар өрх, иргэдэд нийт давхардсан тоогоор 1800 гаруй иргэдэд мэдээлэл хүргэлээ.	70
Зорилт	3	2020 онд бэлчээрийн даац хэтэрсэн 7.4 га талбай байгаагаас 2024 онд 36 га талбайг нөхөн сэргээнэ.		Тухайн жилд сэргээсэн талбайн хэмжээ	5	6	2021 онд үлийн цагаан, чичүүл оготной 2000 га бэлчээрт устгал хийж, малчид өвөлжөө, хаваржааныхаа орчимд 53.02 га бэлчээрийг хашиж хамгаалан, ургацыг нэмэгдүүллээ.	70
Арга хэмжээ	1	Бэлчээрийн ургамалд хөнөөл учруулж буй мэрэгч амьтан үлийн цагаан оготной тэмцэх		Тухайн жилд тэмцсэн талбайн хэмжээ	100,0	30,0	Сумын засаг даргын А/67, А/68 тоот захирамжуудаар ажлын хэсэг байгуулагдан хөдөөгийн 3 багт 2000га бэлчээрт үлийн цагаан, чичүүл оготной микробиологийн аргаар устгалаа. Үүнд багийн засаг дарга нарын хяналтанд хөдөлмөр эрхлээгүй 4 иргэн, нутгийн малчид ажиллан 23 сая төгрөгний зарцууллаа	70
	2	Инженерийн хийцтэй худаг шинээр барьж байгуулах		Нэмэгдүүлсэн усан хангамж	23	5	ЗЗББУдирдлага төслийн хүрээнд Хаалгын хаданд тарвага үржүүлэхэд зориулагдсан 1 худаг гаргалаа. Малчид өөрсдийн хөрөнгө хүчээр 1 худаг засварлалаа.	70

	3	Олон наст ургамал тариалах бэлчээрийн ашиглалтыг нэмэгдүүлэх		бэлчээрийн олон наст тариалсан талбайн хэмжээ	0	3	308.22 га бэлчээр болон хужирын талбай хашлаа. Үүнээс 2021 онд Японы “Даян дэлхийн форум” төслийн хүрээнд болон 17 малчин өрх 74.02 га бэлчээрийг хашиж хамгаалан, хөдөөгийн 4 багт тэжээлийн агуулахтай боллоо.	70
Үндсэн чиг үүргийн нэр:6 Мал, амьтны өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх: Мал, амьтны эрүүл мэндийг хамгаалах, суурь баазыг бэхжүүлэх, шинэчлэх								
Зорилт	1	2020 онд мал, амьтны халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх тарилгад 650 мянган толгой мал хамруулсныг 2024 онд 200 мянган толгой мал болгон бууруулж, вакцингүй эрүүл малын эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.		Хамруулсан мал	650.0	500.0	Мал, амьтны халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөөт 5, захиалгат 1 нийт 6 төрлийн дархлаажуулалтанд 88.0 мянган мал хамруулахаар төлөвлөн 73550 толгой мал 84% гүйцэтгэлтэй хамрагдлаа.	100
Арга хэмжээ	1	Үүсгэгчийн тархалт, тархвар зүйн судалгааг үндэслэн вакцинжуулах малын тоог бууруулах		Хамруулсан малын тоо	650.0	500.0	Сумын нутаг дэвсгэрт сүүлийн 20 жилд гарсан малын гоц халдварт болон халдварт, шимэгчтэх өвчний судалгааг гаргасан. Сүүлийн 3-5 жилээс цааш хугацаанд давтан гараагүй малын халдварт болон гоц халдварт өвчнийг тархвар зүйн судалгаанд үндэслэн урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтанд хамруулах малын тоог шат дараатай бууруулж ажиллаж байна. Энэ жил өнгөрсөн жилийн дархлаажуулалтаас 5% буусан үзүүлэлттэй байна.	100
	3	Сум бүрийг вакцин хадгалах хөргүүртэй болгох		Тухайн жилд хөргүүртэй болсон сумын тоо	0	0	Хийгдээгүй байна.	ҮБ
Хэрэгжилт-89.28%								

Нийт хэрэгжилт-86.39%

ХЯНАСАН:

ЗАСАГ ДАРГА

С.БАТ-ОРГИЛ

НЭГТГЭСЭН:

ТГ-ЫН ДАРГА

Ц.ЛХАГВАСҮРЭН